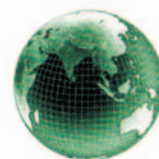

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ISSN 1686-0748

Literacy for All :

A Voice for All, Learning for All

แนะนำหนังสือ “เรื่อนำรู้...มรดกโลก”

*‘whether tangible or intangible,
world heritage belongs to all
and must be protected by everyone’*

*‘ไม่ว่าจะเป็นมรดกที่เป็นสมบัติวัตถุหรือมรดกนามธรรม
มรดกโลกเป็นสมบัติของทุกคน ที่ทุกคนจะต้องปกป้องรักษา’*

องค์การยูเนสโกได้จัดทำหนังสือเรื่อง **“Tell me about World Heritage”** เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมรดกโลกที่ทรงคุณค่า ซึ่งเราไม่ควรจะถือเพียงว่าเราได้รับสืบทอดมรดกเหล่านี้มาจากบรรพบุรุษ แต่เป็นภาระหน้าที่ของพวกเราทุกคนที่จะปกป้องรักษามรดกร่วมเหล่านี้นี้ให้สูญหายไป ด้วยนอกจากเรียนรู้ในการตระหนักถึงคุณค่าของมรดกร่วมกันแล้ว ผู้อ่านยังสามารถให้ความร่วมมือด้วยการปกป้องแหล่งมรดกและทำให้สถานที่เหล่านี้เป็นที่รู้จักของบุคคลอื่นๆ อีกด้วย

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นว่า Tell me about World Heritage เป็นหนังสือที่มีประโยชน์มากเล่มหนึ่ง จึงได้นำมาจัดแปลและพิมพ์เป็นฉบับภาษาไทยในชื่อว่า **“เรื่อนำรู้...มรดกโลก”** โดยมีเนื้อหาที่น่าสนใจและภาพประกอบสีสีตามแบบต้นฉบับครบถ้วน เช่น มรดกโลกคืออะไร อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลกที่ระบุขอบเขตขององค์การยูเนสโกและประเทศที่ลงนามในอนุสัญญาจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อคุ้มครองมรดกของมนุษยชาติ เรื่องราวของมรดกโลกที่อยู่ในภาวะวิกฤต ซึ่งเป็นผลมาจากสงคราม มลภาวะ การทำลายป่าไม้ การโจรกรรม สภาพเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจำนวนมหาศาล ดังนั้น การได้เรียนรู้ถึงคุณค่าเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการสงวนรักษามรดกโลก ซึ่งเป็นสมบัติของพวกเราทุกคน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

ทั้งนี้ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ได้บรรจุข้อมูลของหนังสือแปลเล่มนี้ไว้ในระบบออนไลน์ ดูได้ที่ www.moe.go.th/icpmoe

สมาชิการสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สนใจหนังสือ

“เรื่อนำรู้...มรดกโลก” สามารถขอรับหนังสือเล่มนี้ได้

โดยจัดส่งซองเปล่าขนาด 6 x 9 นิ้ว จ่าหน้าซองถึงผู้รับ พร้อมติดแสตมป์ 9 บาท 1 ดวง ไปที่

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10300

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2547

ISSN 1686-0748

สารบัญ

จากบรรณาธิการ

หน้าพิเศษ

1	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับรางวัลผู้นำทางการศึกษาระหว่างประเทศ (แปลจากบทความ Princess Receives Award)	1
2	การประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษา ณ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	4
3	ค่ายลูกเสือนานาชาติ Kandersteg ไพศาล วิชาสารณ์	16
4	ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการมีสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การยูเนสโก ปรียานุช จรรย์วิทยานนท์	21
5	การประชุมเชิงวิชาการเรื่อง Government and Non-Government Participation in Education วรมน เนาวโรจน์	25
6	การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์ และ กุสุมา นวพันธ์พิมล	29
7	การประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษาครั้งที่ 3 ณ ประเทศมาเลเซีย สมใจ อีร์ทูลู	41
8	เด็กไทยได้รางวัลประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ประจำปี 2547 ประเทศญี่ปุ่น เบญจพร มรยาทอ่อน	46
9	การรู้หนังสือย่อมทำให้เราเป็นอิสระ อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์	53
10	การสัมมนาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ยุวดี ภูริโกไคย	60
11	ไปดูการประชาสัมพันธ์กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ประเทศเพื่อนบ้าน ปนัดดา จามสมพล	63
12	7 กรกฎาคม ครบรอบหนึ่งปีการใช้โครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ	67
13	โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ	70

The Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education

Vol.1 No.4 July - September 2004

ISSN 1686-0748

Table of Contents

From the Editor	Page	Special
1 Princess Receives Award <i>(Article from Bangkok Post)</i>		1
2 International Conference on Education <i>Khunying Dr. Kasama Varavarn,</i> <i>Permanent Secretary for Education, Ministry of Education</i> – Address by H.E. Dr. Adisai Bodharamik, Minister of Education		4
3 Kandersteg International Scout Centre <i>Paisal Wisalaporn</i>		16
4 Office of the Permanent Delegation of Thailand to UNESCO <i>Preeyanuch Jariyavidyanont</i>		21
5 Government and Non-Government Participation in Education: A Regional Symposium <i>Woramon Navaroj</i>		25
6 Free Trade Agreement on Education Services <i>Utaivan Chokbunyasit and Kusuma Nawapanpimon</i>		29
7 The Third Meeting of ASEAN Committee on Education <i>Somjai Theeratit</i>		41
8 The Twelfth Essay and Poster Contest 2004, Japan <i>Benjaporn Munyaton</i>		46
9 Literacy as Freedom: International Literacy Day 2004 <i>Utaivan Chokbunyasit</i>		53
10 Seminar on Proactive Strategy on International Cooperation of the Ministry of Education <i>Yuwadee Phooriphokhai</i>		60
11 Study Visit on Public Relations and Electronics at Malaysia and Singapore <i>Panadda Ngamsompon</i>		63
12 Beyond Educational Reform		67
13 Study Visit by Staff Members from the National Commission for UNESCO		70

จากบรรณาธิการ

ในยุคโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แพร่หลายอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง คุณภาพการศึกษาพื้นฐานในช่วงการศึกษาระดับมัธยมศึกษามีอิทธิพลต่อการศึกษาในทุกระดับ การส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมที่มีคุณภาพสำหรับเยาวชนอายุ 12 ถึงช่วงอายุ 18-20 ปี จึงเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดการในสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก วารสารฉบับนี้ ได้นำเสนอบทความเกี่ยวกับการประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษา ในหัวข้อ ‘การศึกษาที่มีคุณภาพ สำหรับเยาวชนทุกคน : ความท้าทาย, แนวโน้ม และการจัดลำดับความสำคัญ’ ซึ่งในที่ประชุมดังกล่าว เยาวชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความคาดหวังด้วย

ทุกวันนี้ เห็นได้ชัดว่าการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา (FTA) มีผลกระทบกับระบบ การศึกษา จึงขอเชิญชวนท่านอ่านเรื่องราวของ FTA ในเล่มนี้

เหมือนเช่นเคย วารสารฉบับนี้ ยังคงส่งเสริมความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษา ได้แก่ UNESCO, ASEAN และ NGOs เพื่อตอบสนองความจำเป็นในปัจจุบันและอนาคต

โลกปัจจุบัน ยังมีเด็กในวัยเรียนกว่า 113 ล้านคนที่ไม่ได้ไปโรงเรียน การรู้หนังสือยังคงเป็น ประเด็นท้าทายอันยิ่งใหญ่ ซึ่งทุกประเทศเห็นพ้องว่า หัวใจของการศึกษาเพื่อปวงชนที่มีคุณภาพนั้น คือการทำให้ประชากรของตนได้รู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้เสียก่อน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องเข้าใจ เรื่องการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ปวงชนได้มีสิทธิมีเสียงและได้มีโอกาสเรียนรู้ต่อไป จึงขอเสนอบทความ เรื่องการเรียนรู้หนังสือ

สุดท้ายนี้ คณะบรรณาธิการมีความยินดีแจ้งให้ท่านผู้อ่านทราบว่า ได้นำข้อมูลวารสารความร่วมมือ กับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ทุกเล่ม บรรจุไว้ในระบบออนไลน์เพื่อเผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยดูที่ ‘วารสารโดยการผลิตของสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ/e-book’ ที่ <http://www.moe.go.th/icpmoe> ขอขอบคุณท่านผู้อ่านมา ณ โอกาสนี้ พบกันใหม่ฉบับหน้า

บทความและภาพที่ไม่สงวนลิขสิทธิ์ อาจนำไปจัดพิมพ์ใหม่ได้โดยขอให้ระบุว่า “จากการสารความร่วมมือกับต่างประเทศ ของกระทรวงศึกษาธิการ” พร้อมทั้งใส่ชื่อผู้เขียน/ผู้แปล และฉบับที่พิมพ์ และโปรดจัดส่งงานพิมพ์นั้นไปยังบรรณาธิการวารสาร ความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

From the Editor

Globalization and rapid technological advances, the drive for quality basic education for all (EFA), and the expansion of basic education services - which usually include the first years of secondary schooling - are influencing all levels of education. Promoting quality education and training for all young people between the ages of 12 and 18/20 is essential to securing a better future and constitutes an essential mechanism for combating social exclusion at the local, national and global levels. This bulletin presents an article on UNESCO International Conference on Education on the theme, 'Quality Education for All Young People: Challenges, Trends and Priorities'. The youth attending the Conference expressed their desire for education that responds to their expectations and expressed their high hopes that they place in this important event

Nowadays, it is increasingly evident to many people in the educational domain that bilateral trade agreements, known as free trade agreements (FTAs), can have impact on educational systems. It is worth looking at the information provided on 'Free Trade Agreements on Education Services' included here.

As usual, the bulletin continues to promote the spirit of cooperation among the Ministry of Education's partners to strengthen global and regional cooperation in education. Included in this bulletin are articles concerning UNESCO, ASEAN, as well as NGOs. Through these partnerships we can adapt solutions to respond to present and future needs.

Current statistics show that 113 million children worldwide do not attend any form of schooling. For this reason, literacy, as an inevitable pre-requisite to EFA, remains a major global challenge. The world needs to take action in order to help people face the various new challenges. Thus, articles on literacy and non-formal education are provided.

Finally, the editorial team is pleased to inform our readers that, from now on, the Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education is also available on the Internet. See 'Publications on the Bureau of International Cooperation' page at: <http://www.moe.go.th/icpmoe>

ข้อเขียนหรือบทความใดๆ ที่นำลงพิมพ์ในวารสารฉบับนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

Articles and opinions expressed in this bulletin are those of the writers and do not necessarily reflect the views of this bulletin.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับรางวัลผู้นำทางการศึกษาระหว่างประเทศ

สุภา ปโกฏิประภา * เรียบเรียง

Princess Receives Award

Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn was recently honoured with the International Education Leadership Award by the Graduate School of Education, University of Pennsylvania, during a visit to the United States. The speech given by Her Royal Highness to mark the occasion highlighted the marked differences in educational and professional achievements between the haves and the have-nots resulting from unequal opportunities.

The following text is a translated article, published in the Bangkok Post. It focuses on the address given by Her Royal Highness at the University of Pennsylvania and describes Princess Sirindhorn's projects, including the various school projects for disadvantaged children in line with UNESCO's Education for All global campaign. It presents Her Royal Highness's belief that education is the greatest tool for human development and that human development brings wisdom and peace. The serious issues that challenge educators today are also examined.

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการพัฒนามนุษย์ แต่อาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และถ้าหากระบบการศึกษาขาดคุณภาพ ก็อาจกลับสร้างบุคคลที่มีความสามารถในการแข่งขัน แต่เห็นแก่ตัวและก้าวร้าว

ข้อสังเกตข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระราชทานในงาน

เปิดการประชุมโต๊ะกลมทางการศึกษาระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาครั้งที่ 2 ที่มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ในวโรกาสที่สถาบัน

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว. สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บัณฑิตศึกษาของทางมหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลผู้นำทางการศึกษาระหว่างประเทศ ในพระราชดำรัสดังกล่าว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงเตือนด้วยว่า เศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันเป็นผลให้คนรวยและคนจนมีความไม่เสมอภาคกัน ผลร้ายที่ตามมาคือสัมฤทธิ์ผลทางด้านการศึกษาและความสามารถในการทางวิชาชีพของทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันยิ่งขึ้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงกล่าวว่า ปรัชญาการศึกษาของไทยแต่ดั้งเดิมนั้นมุ่งเน้นด้านการพัฒนาบุคคลในพิธีการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยทัดเทียมกัน ซึ่งได้แก่ **พุทธศึกษา** เน้นการแสวงหาความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ **หัตถศึกษา** มุ่งเน้นกิจกรรมที่อาศัยการประสานระหว่างประสาทตา มือและสมอง ซึ่งไม่เพียงแต่ฝึกฝนทักษะในการทำงานเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างสมรรถนะในด้านการสร้างสรรค์และศิลปะอีกด้วย **พลศึกษา** ซึ่งมุ่งเน้นกิจกรรมที่อาศัยแรงกาย เช่น การทำสวนครัว งานบ้าน รวมทั้งการกีฬา และ **จริยศึกษา** ซึ่งได้แก่การสอนศีลธรรม

“เราได้ใช้ความระมัดระวังในการผนวกทั้งสี่พิธีดังกล่าวไว้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เรามักจะให้ความสำคัญแก่พุทธศึกษามากเกินไป จนกลายเป็นว่า การศึกษาคือพุทธศึกษา จึงทุ่มเททรัพยากรและเวลาทั้งสิ้นให้แก่พิธีนี้”

พระองค์ทรงรับสั่งเพิ่มเติมว่า “ชีวิตความเป็นอยู่ในยุคใหม่พรุ่งนี้พร้อมไปด้วยผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่สามารถซื้อหาได้ด้วยเงิน

ดังนั้น เด็กในทุกวันนี้จึงมีแนวโน้มที่จะติดนิสัยบริโภคนิยม ขาดความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ในช่วงวัยหรือพัฒนาถึงประดิษฐ์ด้วยตนเองน้อย รวมทั้งขาดการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ประดิษฐ์กรรมตามหลักหัตถศึกษาในพิธีที่สอง”

“พิธีที่ถูกกลืนหายไปโดยไม่มีเจตนา คือ พิธีสุดท้าย ซึ่งได้แก่ **การสอนศีลธรรมและค่านิยม** ในเมื่อชีวิตเราในปัจจุบันมีแต่ความเร่งร้อนแข่งขันกัน จึงยากที่จะสอนในเรื่องดังกล่าวได้อย่างประสบผลสำเร็จ ผลก็คือว่า การศึกษาของเราจะขาดคุณภาพและไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ หากเราไม่ดำเนินงานด้วยความรอบคอบระมัดระวัง การศึกษาอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และเราอาจกลับผลิตบุคคลที่เห็นแก่ตัวและก้าวร้าวให้แก่สังคมที่เพียบพร้อมด้วยการแข่งขัน”

สมเด็จพระเทพฯ ทรงเจริญรอยตามพระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในการอุทิศพระองค์เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งทรงพัฒนาสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านั้นด้วยโครงการโรงเรียนเพื่อเด็กด้อยโอกาสที่สนองต่อการรณรงค์เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนขององค์การยูเนสโก มักได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็นแบบอย่างของการพัฒนาทั้งโรงเรียนโดยอาศัยการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ทรงรับสั่งว่า “ประโยชน์ที่เห็นเด่นชัดของการพัฒนาทั้งโรงเรียน ก็คือ เราตระหนักว่าโรงเรียนและชุมชนต่างๆ นั้นมีความแตกต่างหลากหลาย เราจะอาศัยการพัฒนาโดยใช้

แต่เพียงรูปแบบเดิมนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ ประโยชน์อีกประการหนึ่ง คือ องค์กรต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนจะต้องมีบทบาทและประสานงานร่วมกัน โดยปกติแล้วรูปแบบนี้จะต้องอาศัยการเชื่อมโยงกันในระยะยาวระหว่างโรงเรียน และวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยต่างๆ สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้จึงทำหน้าที่เป็นเสมือนพี่เลี้ยงของเหล่าโรงเรียน”

แม้ว่า ปัจจุบันจะเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่พระองค์ก็ทรงห่วงใยว่าความก้าวหน้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะยิ่งทำให้พวกต้อยโอกาสล้าหลังมากขึ้นไปอีก พระองค์ทรงตรัสว่า “ปัจจุบันข้าพเจ้าได้จัดตั้งโครงการเพื่อการศึกษามาเป็นเวลา 23 ปี และมีข้อสังเกตว่า การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้มีกลุ่มคนต้อยโอกาสกลุ่มใหม่ๆ การศึกษาเพื่อปวงชนในยุคปัจจุบันจึงก้าวตามไม่ทันการขยายตัวของกลุ่มคนต้อยโอกาสที่นับวันจะมีแต่ทวีขึ้น”

“ตัวอย่างคือ เราอาศัยอยู่ในสังคมโลกยุคใหม่ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ทำให้โลกที่เราอาศัยอยู่เป็นโลกไร้พรมแดน ขณะเดียวกันเราต้องยอมรับว่า โลกาวัดนี้ทำให้เกิดกลุ่มคนต้อยโอกาสเข้าไม่ถึงระบบการสื่อสาร ก้าวไม่ทัน

ข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และขาดโอกาสทางการศึกษา”

“การสร้างเสริมทักษะในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงแบบใหม่ๆ จะต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก เราจึงคาดได้ว่าจะมีเด็กและผู้ใหญ่จำนวนมากที่กลายเป็นผู้อ่านข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่เป็นการไม่รู้หนังสือในรูปแบบใหม่ที่จะแบ่งคนของเราออกเป็นชั้นต่างๆ ตามระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี ทรัพยากรที่จัดสรรไว้เพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องถูกปันส่วนออกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ทำทายนักการศึกษาในปัจจุบัน ถ้าเราเชื่อว่าการศึกษาคือเครื่องมือสำคัญที่สุดในการพัฒนามนุษย์ และการพัฒนานำมาซึ่งความรอบรู้และสันติภาพ เราจะต้องไตร่ตรองให้ลึกซึ้งเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวนี้อย่างยิ่ง บางที พวกเราอาจต้องใช้วิธีการล้ำสมัย เพื่อทำให้พันธกิจขององค์การยูเนสโกในเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนเป็นจริงขึ้นมา โลกจะประสบสันติสุขได้อย่างไรในเมื่อผลพวงแห่งโลกาภิวัตน์ เพียงก่อให้เกิดกลุ่มคนต้อยโอกาสมากยิ่งขึ้น” □

การประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษา ณ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

International Conference on Education

Since 1934, UNESCO's International Bureau of Education (IBE) has organized the International Conference in Education (ICE). This Conference provides a forum for dialogue between ministers of education, researchers, practitioners, representatives of intergovernmental and non-governmental organizations from all over the world. The 47th session of the UNESCO ICE on the theme, "Quality Education for All Young People: Challenges, Trends and Priorities", took place from 8-11 September 2004.

This paper, written by Khunying Dr. Kasama Varavarn, Permanent Secretary for Education, Ministry of Education, explores the current trends in education and reports on a survey carried out to compare the quality of education for 15 year-olds in schools in some 32 countries. It includes opinions from youth of ASPnet and ends with the Intervention of H.E. Dr. Adisai Bodharamik, Minister of Education of Thailand, at the Conference.

สัปดาห์ที่ผ่านมา ดิฉันได้มีโอกาสร่วมคณะท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.อดิศักดิ์ โพธารามิก) ไปประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเยาวชน ซึ่งจัดโดยองค์กรที่มีชื่อว่า **International Bureau of Education¹** เป็นสถาบันในเครือข่าย ของ **UNESCO²** รับผิดชอบงานวิชาการโดยเฉพาะเรื่องข้อมูล โครงสร้างทางการศึกษา เนื้อหาสาระ และกระบวนการทางการศึกษา สถาบันดังกล่าวจะมีการประชุมระดับรัฐมนตรี 4 ปี/ครั้ง สำหรับการประชุมครั้งนี้ เน้นในเรื่องการศึกษา หลังประถมศึกษา เพื่อเป็นการต่อยอดจากความพยายามที่จะจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับประถมศึกษา ซึ่งพวกเราคงจำได้ว่าการประชุมเพื่อจุดประกายที่จอมเทียน³ แม้ในการประชุมครั้งนี้ ก็ยังมีผู้เอ่ยถึง จอมเทียนว่า จะดำเนินการต่อเนื่องจากจอมเทียนอย่างไร

ท่านที่สนใจเรื่องนี้ อาจดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ **www.ibe.unesco.org** ดิฉันจะขอสรุป เพียงประเด็นหลักในข้อเขียนนี้เป็นสังเขป ดังนี้

ที่ประชุม ได้แสดงตัวเลขให้เห็นว่า ในปัจจุบันประชากรของโลกกว่าครึ่ง มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และมีเยาวชนในวัย 15-24 ปี ถึงพันกว่าล้านคน หรือร้อยละ 87 อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา การประกันสิทธิที่จะได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่องจากประถมศึกษาจึงเป็นประเด็นที่ท้าทายประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก

นอกจากประเด็นในเรื่องจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่การศึกษาจะต้องรองรับการพัฒนาแล้ว คุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองก็เป็น ประเด็นที่ท้าทายไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

ในที่ประชุมได้มีการพิจารณาถึงแนวโน้มในการศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพในมิติต่างๆ ในการประชุมครั้งนี้ คำว่า “คุณภาพ” ไม่ได้หมายความว่าถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงคุณภาพในมิติอื่นๆ เช่น การเสริมความเข้มแข็งให้แก่เด็กหญิงให้ตระหนักในคุณค่าของตน การส่งเสริมความเข้าใจและความสมานฉันท์ของกลุ่มต่างๆ ในสังคม ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตลอดจนบทบาทใหม่ๆ ของครูที่จะมีส่วนแก้ปัญหาอื่นๆ ของสังคม เช่น ความยากจน ความรุนแรง การส่งเสริมประชาธิปไตย (ท่านรัฐมนตรีได้ให้ข้อสังเกตหลังจากฟังถ้อยแถลงของรัฐมนตรีประเทศอื่นๆ ว่า มีจุดเน้นที่ต่างกัน ประเทศกำลังพัฒนาจะพูดเรื่องการประกันโอกาส และคุณภาพพื้นฐาน ประเทศในอเมริกาใต้จะเน้นเรื่องเงิน และปัญหาหนี้สิน ประเทศพัฒนาจะเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสันติภาพ) อย่างไรก็ตาม ได้มีการให้ข้อสังเกตว่า ไม่ควรฝากความหวังทั้งหมดไว้กับการศึกษาให้แบกรับตามลำพัง แต่การศึกษาจะต้องประสานสัมพันธ์กับการพัฒนาด้านอื่นๆ เพื่อให้เกิดผลที่พึงประสงค์

2. การคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ในอดีต การขยายโอกาสทางการศึกษา จะเน้นการใช้กฎหมาย เช่น การศึกษาภาคบังคับ การขยายจำนวนปีในการจัดการศึกษา หรือการพัฒนา รูปแบบการให้บริการ แต่งานวิจัยได้พบว่า การเน้นเฉพาะรูปแบบการให้บริการ จะไม่สามารถสร้าง

แรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนเป็นจำนวนมากได้ จึงมีการวิเคราะห์ความต้องการและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่เน้นเรื่องความรู้ความสามารถพื้นฐาน เช่น การอ่านออกเขียนได้ และทักษะชีวิต กลุ่มที่เน้นความรู้ความสามารถในเรื่องการผลิต กลุ่มที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนให้มีทางเลือกในชีวิต และกลุ่มที่เน้นเรื่องการพัฒนาสังคมโดยผ่านการปลูกฝังเรื่องความเป็นพลเมืองดี ความเสมอภาค สันติภาพ และค่านิยม

3. การเพิ่มจำนวนปีทางการศึกษาและขีดความสามารถในการแข่งขัน งานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละประเทศ จำนวนปีที่ประชากรได้รับการศึกษาจะเพิ่มขึ้น กลุ่มอายุที่น้อยลงจะมีโอกาสได้รับการศึกษามากกว่ากลุ่มอายุที่มากกว่า ทั้งยังมีความแตกต่างระหว่างประเทศที่พัฒนาและกำลังพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบโอกาสทางการศึกษาที่ต่อเนื่องมากกว่า 30-40 ปี มีเพียงประเทศที่มีสภาพทางเศรษฐกิจดีเท่านั้นที่จะมีประชากรข้ามกลุ่มอายุตั้งแต่รุ่น 55-60 ปี จนถึงรุ่น 25-30 ปี จะมีประชากรที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมมากกว่าร้อยละ 60 ซึ่งย่อมส่งผลให้ประเทศเหล่านี้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่ดีกว่าประเทศที่เพิกขยโอกาสทางการศึกษาได้ไม่กี่รุ่น

4. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเปรียบเทียบระหว่างประเทศ ได้มีความพยายามที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์และเปรียบเทียบระหว่างประเทศ เช่น การศึกษาของประเทศในกลุ่ม **OECD**⁴ ม้งานวิจัยของ **PISA**⁵ พบว่า เยาวชนอายุ 15 ปี แม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วและลงทุนสูงทางการศึกษา ยังมีปัญหาในเรื่องการอ่าน การคิดคำนวณ และวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนจากครอบครัวที่ยากจนและต่างวัฒนธรรม ยังมีข้อเสียเปรียบในการแข่งขันทางวิชาการ

อย่างไรก็ดี หากมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง และสัมพันธ์กับกระแสหลักในการพัฒนาประเทศ อาจเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน เช่น เยาวชนจากประเทศที่ได้อิสรภาพใหม่ๆ และพยายามรณรงค์ในเรื่องประชาธิปไตย จะมีความรู้เรื่องประชาธิปไตยดีกว่าเยาวชนจากประเทศที่มีพัฒนาการทางประชาธิปไตยมาช้านาน แต่อาจไม่ได้ให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่องนี้ หรือการศึกษาสำหรับเด็กหญิง บ่อยครั้ง จะส่งผลกระทบไม่เพียงแต่ความรู้ความสามารถของผู้เรียนเท่านั้น แต่จะส่งผลกระทบต่อครอบครัวด้วย

5. การลงทุนเพื่อการศึกษา ปัญหาเรื่องการลงทุนเป็นประเด็นในทุกประเทศ เพื่อดึงดูดการลงทุนและสร้างงาน รัฐบาลต้องลดภาระทางภาษี แต่ก็ต้องลงทุนทางการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจทางการศึกษาและลดบทบาทของรัฐ ส่งผลให้การลงทุนเพื่อการศึกษาลดลงในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

6. ความเป็นอิสระของประเทศลดน้อยลง และมีการกำกับดูแลโดยกระบวนการระหว่างประเทศมากขึ้น โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ ปฏิญญา และข้อตกลงร่วมกันที่มุ่งลดช่องว่างและประกันสิทธิทางการศึกษา

ในการประชุมครั้งนี้ มีรัฐมนตรีไปร่วมประชุมจำนวน 93 คน และในพิธีเปิดการประชุม ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้รับเชิญให้เป็นผู้แทนภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แสดงความคิดเห็นในเรื่องการจัดการศึกษาหลังการประถมศึกษา ในคำกล่าวของท่านรัฐมนตรี ท่านได้เห็นว่า ประเทศต่างๆ ต้องให้ความสำคัญแก่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แม้แต่ประเทศที่ยังมีปัญหาในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ก็ต้องให้ความสำคัญแก่มัธยมศึกษาให้มีจำนวนผู้สำเร็จในระดับมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอในระดับชุมชน เพื่อผลักดันการพัฒนา ทั้งยังได้ยกตัวอย่างความพยายามของไทยที่ได้ขยายการศึกษาภาคบังคับ การจัดเงินอุดหนุน 14 ปี และการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยผ่านการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ

ในเรื่องคุณภาพการศึกษา ท่านได้ย้ำว่า **คุณภาพ** ต้องไม่ได้หมายความว่าถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม มีความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีพื้นฐานในการเป็นพลเมืองที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีสากล และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ท่านได้ย้ำในประเด็นหลักของการประชุมคือ **การเสริมแรงครูให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นประเทศที่ได้ให้ความสำคัญแก่ครูในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการยกระดับวิชาชีพ** โดยได้เรียกร้องให้ประเทศอื่นๆ ได้ตระหนักในความลำบากและทุกข์ยากของครู และแสวงหามาตรการที่จะลดภาระของครู ปรับปรุงสภาพการทำงาน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางลดภาระหนี้สิน เพิ่มรายได้ และสวัสดิการ

สุดท้าย ท่านรัฐมนตรีได้เน้นเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่ทันสมัย โดยใช้ **ฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา และการสร้างเครือข่ายในการกำกับดูแลและสนับสนุนการศึกษา** โดยได้ยกตัวอย่าง ความพยายามของประเทศไทยในการใช้แผนที่ภูมิศาสตร์เพื่อการวางแผนการศึกษา การใช้ตัวเลขสิบสามหลักในการตรวจสอบและติดตามนักเรียน และการสนับสนุนให้มีคณะกรรมการในระดับต่างๆ

เพื่อให้เห็นภาพและซึมซับความรู้สึกจากการประชุมโดยสมบูรณ์ ดิฉันได้แถมท้ายข้อเขียนนี้ด้วยความคิดเห็นของเยาวชนจาก **Associated School Project Network⁶** เรื่องคุณภาพการศึกษา และคำกล่าวของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในที่ประชุมดังกล่าว ดังนี้

**ความคิดเห็นของเยาวชนจาก
Associated School Project Network
เรื่องคุณภาพการศึกษา
“Young People Speak Out on Quality Education”**

Quality education: Its importance for the 21st century

“Quality education determines the quality of future of the world’s people”

Quality education: competent and caring teachers

“We dream of friendly and supportive teachers who teach more than they test.”

Quality education: stimulating and participatory learning

“If I sit still for one hour, I switch off.”

Quality education: a relevant and meaningful curriculum

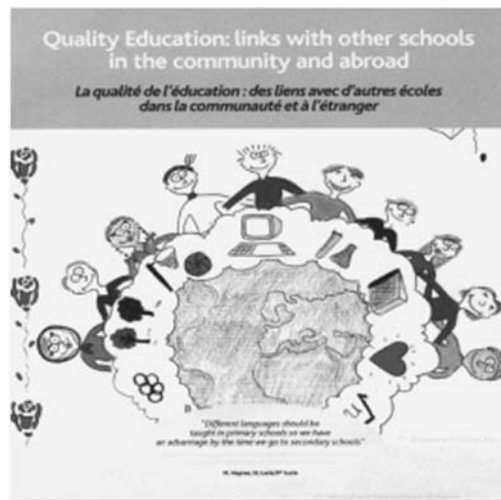
“Sporting activities contribute to enhancing my education....build stamina and determination, which is necessary for studying for long hours and achieving goals.”

Quality education: improving teaching and learning materials

“Textbooks must be written in an enjoyable and simple way.”

Quality education: attractive, safe, inspiring and well-equipped schools

“ Books, desks, even computers are getting old. They need to be refreshed.”

Quality education : support from inside and outside the school

“Field trips relating to the curriculum are very educational.”

Quality education: links with other schools in the community and abroad

“Different languages should be taught in primary schools so we have an advantage by the time we go to secondary schools.”

Quality education : I believed that my education would be improved ,if

“I changed my attitude, was more interested in learning.

There were more practical activities used in the lessons, various methods.

Conditions at home were better.

We had more learning materials we could use in the classrooms.

Computers were cheaper.

Our library and video library were richer.

I improved foreign languages in additional classes.

There were fewer students in the classes.

Teachers organized their lessons in a more interesting way.

Teachers were more tutorial.

There were more tutors.

There were educational trips abroad, international students exchanges.

The number of lessons were smaller.

I had nice classmates.

We could get a glass of cow’s milk a day to improve our brain’s work.”

“ข้อเขียนที่เป็น ตัวเอน คัดเลือกจากความคิดของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ”

ตัดตอนจากบทความใน “ พบกันทุกวันอังคาร “ (ออนไลน์)

โดย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วันอังคารที่ 14 กันยายน 2547

เข้าถึงได้จาก [http : // www.moe.go.th](http://www.moe.go.th)

คำอธิบายเพิ่มเติม

1. **International Bureau of Education (IBE)** คือ สำนักงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาของยูเนสโก ได้จัดการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา (International Conference on Education : ICE) เพื่อเป็นเวทีของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาร่วมอภิปราย และ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา สำหรับการประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมครั้งที่ 47 จัดขึ้นที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 8-11 กันยายน 2547 ในหัวข้อ Quality Education for All Young People : Challenges, Trends and Priorities ในการประชุมแต่ละครั้ง ประเทศที่เข้าร่วมประชุมมีโอกาสเสนอรายงานการศึกษา (national report) ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดระบบการศึกษาของประเทศสมาชิกและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับพัฒนาการศึกษาในโลกต่อไป

2. **UNESCO** คือ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) ซึ่งเป็นองค์การชำนาญพิเศษแห่งหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2489 มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ปัจจุบันยูเนสโกมีประเทศสมาชิก 190 ประเทศ(ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2547) ประเทศไทยเป็นสมาชิกเมื่อปี พ.ศ. 2492 (ข้อมูลเพิ่มเติม ดูได้ที่ www.unesco.org)

3. **การประชุมระดับโลกระื่องการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All)** เป็นเวทีที่มีผู้แทนจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 1,500 คน มาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ รวมทั้งปรึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาและสังคมที่แต่ละประเทศเผชิญอยู่ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นที่โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซิตี้ จอมเทียน จังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ 4 หน่วยงาน ได้แก่ UNESCO UNDP UNICEF และ WORLD BANK เมื่อวันที่ 5 - 9 มีนาคม 2533 (ค.ศ. 1990) ซึ่งเป็นปีที่องค์การสหประชาชาติประกาศให้เป็นปีสากลแห่งการรู้หนังสือ (International Literacy Year) เพื่อเรียกร้องให้นานาชาติเอาใจใส่และช่วยกันสร้างประชาคมโลกที่รู้หนังสือกันอย่างทั่วถึง

4. **OECD** คือ องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development) เป็นโครงการเพื่อการประเมินผลนักเรียนของประเทศต่างๆ ประกอบด้วยสมาชิก 30 ประเทศ รวมทั้งมีความร่วมมือกับประเทศต่างๆ อีกกว่า 70 ประเทศ NGO และประชาสังคมทั่วโลก ดำเนินการจัดทำข้อมูล สถิติ การสำรวจ และข้อเสนอแนะ ในประเด็นด้านเศรษฐกิจมหภาพ สังคม การค้า การศึกษา การพัฒนา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมข้อตกลงพหุภาคี และเพื่อช่วยรัฐบาลตอบสนองในเรื่องเศรษฐกิจที่สำคัญ มีสำนักงานอยู่ที่กรุงปารีส (ข้อมูลเพิ่มเติม ดูได้ที่ www.oecd.org)

5. **PISA** คือ โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Programme for International Student Assessment) ที่มีประเทศต่างๆร่วมดำเนินการสำรวจเด็กนักเรียนอายุ 15 ปีที่เรียนอยู่ในระบบโรงเรียน 4,500 – 10,000 คน ในแต่ละประเทศ เพื่อประเมินว่านักเรียนที่ใกล้จบการศึกษาภาคบังคับได้รับความรู้ทักษะที่จำเป็นเพียงใดในการมีส่วนร่วมในสังคมต่อไป โดยสำรวจทุกช่วง 3 ปี เริ่มทำการสำรวจ 43 ประเทศในปี พ.ศ. 2543 ในปี พ.ศ. 2546 สำรวจ 41 ประเทศ และ ในปี พ.ศ. 2549 มีประเทศที่จะร่วมในการประเมิน 58 ประเทศ โดยประเมินทั้งในและนอกหลักสูตร ได้แก่ การทดสอบการอ่าน คณิตศาสตร์ การเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์ และ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ คณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของแต่ละประเทศ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ **OECD** กำหนดไว้ (ข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดูที่ www.pisa.oecd.org)

6. **Associated School Project Network (ASPnet)** คือ เครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2496 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติและสันติภาพ ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่เป็นสมาชิกกว่า 7,500 แห่ง ในจำนวน 175 ประเทศ สำหรับประเทศไทย ได้เข้าร่วมโครงการนี้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2501 ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่เป็นสมาชิก 150 แห่ง □

ภาพ : IBE/UNESCO

**Intervention of
His Excellency Dr. Adisai Bodharamik,
Minister of Education, Thailand
At the Forty-seventh Session of
the International Conference on Education
Geneva, Switzerland
September 8, 2004**

**Mr. President,
Ministers,
Distinguished Participants,
Ladies and Gentlemen,**

I feel most honored to be among the distinguished policy makers and educators gathered here in the 47th Session of the International Conference on Education and to have an opportunity to share our experiences in response to the insightful addresses on the topic which is central to all our concerns, namely, Quality Education for All Young People.

The presentation clearly illustrate the main, challenges of our countries in trying to meet the rapidly growing demands for secondary education and to transform education to serve as a more effective vehicle for knowledge-based economy.

In particular, I would like to stress on four main issues. Our efforts to achieve education for all must extend beyond primary education. Even within countries where universal primary education has not been attained, nationwide secondary education must be given priorities. The Thai experiences have amply demonstrated that while we may have to begin by educating the selected few but we cannot afford to confine secondary education to limited segment of the society.

Only by creating a critical mass of secondary school graduates at the community levels, can we hope to generate sufficient demands for secondary education to take off and to

strengthen the capacities to reach the remaining disadvantaged groups. Furthermore, the educated manpower will provide the impetus for growth, much needed for the competitive economy. For these reasons, Thailand is one of the countries that has placed high priority to the attainment of universal secondary education. Compulsory education has been expanded to nine years and subsidies for school fees have been increased to fourteen years of education from two years of preschool education up to the completion of secondary education. Income contingent loan will also be provided to those who want to continue on to higher education.

The provision of secondary education, however, must be flexible with a variety of alternatives for youth in different life conditions. For instance, different types of secondary schools, quality primary schools with secondary classes, vocational schools, non-formal education programs, education in factory and work place, and distance learning.

From my professional experiences in the economics and business sector, I strongly believe that quality of education must be defined in relation to other sectors of society. Secondary education should facilitate transition not only to higher education but also to employment, more meaningful roles in the society and to the global arena. Our youth should develop not only academic achievements but they must also be physically, mentally and intellectually healthy.

Previously, our curricula, tend to be overtly concerned with academic subjects with limited linkage to the outside world or opportunities for extracurricular activities. Plans are underway to revise the national curricula to give more emphasis to areas which will better prepare the students for global competitiveness. Besides mathematics, sciences, information technology, foreign languages, we concentrate on well-rounded development through sports, music, arts and teamwork activities.

An example of an attempt to activate concerns for quality secondary education is a project launched by the government to provide scholarship to study abroad to one student from every district of the country on the conditions that they have strong academic records and must come from poor families. Such project has resulted in an unprecedented access to quality education for students from remote areas throughout Thailand.

With regard to teachers, teachers must be assisted to keep abreast with the rapid global changes. They must be supported to undertake professional developments. It is important to modify their mindsets to be ready to learn together with their students, to change their teaching-learning techniques, able to make use of the advancements in information and communication technology (ICT) and to utilize the rich learning resources already available within the society.

My experiences have shown, however, that it is not enough to emphasize only on the professional upgrading of the teachers. The overall well-being and the quality of life of the teachers must also receive attention so that they can be fully devoted to care for their students. For example, reduce their financial burden, increase their income and benefits. Measures include relieving non-teaching workloads, improving working conditions, fair transfer and appointment practices.

Concerning educational management, in order to effectively undertake these challenging tasks within the constraints of available resources, new management strategies are needed.

Advancements in technology must be utilized to effectively manage the resources. The use of geographical information system, for example, has helped the equitable distribution of the schools. Computerized database on individual students and teachers has improved the school management efficiency.

Participatory management through school committees, networks of parents and alumni, national adaptation of parents and teachers association models, close coordination with agencies outside the few of education and decentralization of education community and local governments have contributed to more effective management of secondary education.

Excellencies, ladies and gentlemen,

I wish to convey our gratitude to the International Bureau of Education for selecting such a timely topic which is a political dialogue to direct the global education, development toward the right direction. I am confident that the wisdom accumulated in this distinguished conference will inspire and bring about better future for our young people. □

ค่ายลูกเสือนานาชาติ Kandersteg

ไพศาล วิชาลาภรณ์ *

Kandersteg International Scout Centre

Kandersteg International Scout Centre, Geneva, Switzerland, is a unique alpine environment where the seasons change dramatically. All seasons offer a wide variety of activities. It was the dream of Lord Baden Powell and welcomes around 10,000 scouts and guides each year. Young people go to Kandersteg and leave enriched by the special atmosphere, by challenges met and friendships forged.

The Programme Office operates all year round. The staff can offer advice on most activities in and around Kandersteg. Summer in Kandersteg is often described as a 'Permanent Mini Jamboree'. It offers a summer programme based on themes of International Friendship, High Adventure and the Environment. During the winter season, Kandersteg offers a number of activities for group stays.

This paper reports on the study visit undertaken by the Thai delegation. Contact details are included

ผมได้มีโอกาสร่วมเดินทางไปกับคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.อดิศัย โพธารามิก) และท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา) เพื่อเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา ครั้งที่ 47 ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ 8-10 กันยายน 2547 โดยการประชุมดังกล่าว องค์การยูเนสโก และ IBE (International Bureau of Education) ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับหน่วยหนึ่งขององค์การยูเนสโก เป็นผู้จัดให้มีขึ้นที่ศูนย์การประชุมนานาชาติ Varembe การประชุมครั้งนี้มีผู้แทนระดับรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงจากประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 8 ว หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจจากการประชุมที่นครเจนีวาแล้ว **ท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ** มีความประสงค์ที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมและดูงาน **ค่ายลูกเสือนานาชาติ Kandersteg** ของสวิตเซอร์แลนด์ (Kandersteg International Scout Centre) เพื่อเป็นข้อมูล เป็นแนวคิดในการนำมาพัฒนางานลูกเสือของไทยต่อไป เนื่องจากค่ายลูกเสือแห่งนี้ เป็นอีกค่ายหนึ่งของโลกที่มีชื่อเสียงมากและเป็นที่ยอมรับของบรรดาลูกเสือโดยทั่วไป เป็นการเดินทางไปด้วยความรู้สึกที่ดีใจมากที่จะได้ไปพบ ไปเห็นค่ายลูกเสือที่เขาเล่าลือกันว่าเป็นต้นแบบของค่ายลูกเสืออื่นๆ ที่มีอยู่ในทุกวันนี้ เป็นการเดินทางไปพร้อมกับความตระหนักในพระคุณที่ท่านปลัดกระทรวงฯ มีต่อผม อนุญาตและเปิดโอกาสให้ผมไปดูค่ายลูกเสือ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจจากการประชุม โดยผมตั้งใจว่าจะใช้โอกาสนี้ นำข้อมูลที่ได้จากการพบเห็น กลับมาเขียนเล่าสู่ให้พี่น้องลูกเสือของไทยได้รับทราบด้วย

ผมเองไม่เคยเห็นค่ายลูกเสือในต่างประเทศมาก่อน เคยเห็นแต่ในเมืองไทย ผมเคยเป็นลูกเสือที่มีจุดยืนในอุดมการณ์ของลูกเสือมาจนถึงปัจจุบันนี้ว่า **เสียชีพอย่าเสียสัตย์** ในราวปี พ.ศ. 2508-2509 ผมได้มีโอกาสเป็น **ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่** รุ่นแรกสุดของอำเภอนองจอก อำเภอนองจอกสมัยนั้นมีนายพจน์ ภู่อารีย์ เป็นนายอำเภอมินายเสมอ นาคพงศ์ เป็นศึกษาธิการอำเภอบุริหารของอำเภอนองจอกสมัยนั้นให้ความสำคัญต่อเรื่องของลูกเสือมาก จึงได้ร่วมมือกับคุณหมออารีย์ (ผมจำนามสกุลของท่านไม่ได้) ซึ่งเป็นคนหนองจอกอีกท่านหนึ่งที่ให้ความสนใจในเรื่องของลูกเสือเป็นพิเศษ ทำการพัฒนาของลูกเสือของอำเภอนองจอกขึ้นมา ปีนั้นเป็นปีแรกที่อำเภอนองจอกมีลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทั้งอำเภอมียูลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เพียง 12 คนเท่านั้น **งานลูกเสือช่วยสอนให้คนเรามีความเป็นคนขึ้นอีกมาก** ผมยังจดจำได้ดีจนถึงทุกวันนี้ว่า **ลูกเสือสอนให้เราอดทน สอนให้เรามีสัมมาคารวะ และสอนให้เรารู้จักสามัคคี**

เมื่อผมเดินทางไปถึงค่ายลูกเสือที่ Kandersteg ผมรู้สึกงงๆ อยู่หน่อยหนึ่ง เป็นความงงที่เพิ่มขึ้น หลังจากฟังมาตลอดการเดินทางจากนครเจนีวา มา Kandersteg ว่า **ทำไมสวิตเซอร์แลนด์จึงได้สวยงามถึงขนาดนี้** ถนนหนทาง ภูเขา หมู่บ้าน แหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อมทุกอย่างสวยงามไปหมด อยากให้คนไทยทุกคนได้เห็นเหมือนๆ กัน จะได้ช่วยกันพัฒนาประเทศไทยของเราให้น่าอยู่น่าอาศัยยิ่งขึ้น ที่ผมงงเมื่อเห็นค่ายลูกเสือ Kandersteg ก็เพราะว่าที่นี่ไม่เหมือนกับค่ายลูกเสืออื่นๆ ที่ผมเคยพบเห็นมาเลย ในความรู้สึกของผมในขณะนั้น ที่นี่น่าจะเป็น Resort มากกว่า มีบรรยากาศ มีทิวทัศน์ มีสถานที่ตั้งที่ดีเยี่ยม มีสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่น เห็นแล้วสบายตา-สบายใจ ค่ายลูกเสือที่นี่เป็นอาคารครึ่งไม้ครึ่งปูน ขนาด 2 ชั้น จำนวน 2 หลัง และขนาด 3 ชั้น อีกจำนวน 1 หลัง ตั้งอยู่ระหว่างภูเขาและลำธาร ด้านหลังของอาคารเป็นภูเขาสูง ส่วนด้านหน้าของอาคารเป็นลำธารที่มีธารน้ำแข็งซึ่งละลายมาจากยอดภูเขาไหลผ่านตลอดเวลา น้ำในลำธารอันยาวเหยียดมีความลึกอยู่ประมาณหนึ่งเมตรเศษ น้ำเย็นเจี๊ยบใสสะอาดมาก ถัดจากลำธารออกไปไม่มากนัก จะเป็นทางรถไฟ ออกไปอีกหน่อย ก็จะเป็นภูเขาสูงที่ชันนานไปกับทางรถไฟ มีบ้านคนให้เห็นประปราย มีถนนเล็กๆ ผ่านไปตามหมู่บ้านมีร้านค้า

ให้เห็นอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นธรรมชาติ ต้นไม้-ดอกไม้ เลยจากหมู่บ้านออกไป จะเป็นสนามแข่งม้า ตัวของอาคารที่เป็นค่ายลูกเสือ นั้น เป็นอาคารที่ตกแต่งแบบเรียบง่าย มีธงชาติของประเทศต่างๆ ประดับไว้หน้าอาคาร ภายในตัวอาคาร 2 ชั้น จะเป็นห้องประชุม ห้องอาหาร ห้องรับแขก ที่ทำการของเจ้าหน้าที่ มุมกาแฟ และห้องโถงอเนกประสงค์ ที่ห้องโถงแห่งนี้จะมี**ผ้าพันคอของลูกเสือจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก** ประดับไว้บนเพดานห้องด้วยการแขวนเรียงกันไว้เป็นแถว **เสมือนหนึ่งเอาลูกเสือจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกมาเข้าแถวยืนเรียงกันไว้บนผ้าเพดาน** ดูแล้วประทับใจไม่เคยเห็นการประดับแบบนี้ที่ไหนมาก่อน ส่วนที่ตัวอาคาร 3 ชั้นนั้น ลองเดินสำรวจดูแล้ว จะเป็นชั้นเก็บรองเท้า-อุปกรณ์ ในชั้นที่ 1 ส่วนชั้นที่ 2 และ 3 จะเป็นห้องพัก ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องประชุม

ผมสังเกตเห็นว่า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือส่วนใหญ่ของค่ายลูกเสือแห่งนี้ จะอยู่นอกบริเวณอาคาร อาสาสมัครคนหนึ่งของค่ายลูกเสือได้พาทำนาลัดกระถรวงฯ และผม เดินชมในบริเวณค่าย อยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง ผมยังแอบชมทำนาลัดกระถรวงศึกษาธิการของเราอยู่ในใจเลยว่า ถึงแม้ท่านจะเป็นผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งที่ดูออกจะไม่แข็งแรงเท่าไรนัก แต่ท่านก็สามารถเดินชมค่ายลูกเสือได้อย่างกระฉับกระฉ่ง รวดเร็ว ไปได้ในทุกจุดตามที่อาสาสมัครของค่ายจะพาไป บางจุดต้องย่ำน้ำลุยหญ้า ท่านก็สามารถไปได้โดยไม่รู้สึกว่าเป็นอุปสรรค บริเวณโดยรอบของค่ายจะเป็นฐานต่างๆ ที่มีเครื่องหมายตามแบบฉบับของลูกเสือกำหนดไว้ เป็นสีลาในลักษณะเดียวกันกับค่ายลูกเสือโดยทั่วไป บางฐานจะพบเห็นกลุ่มของลูกเสือทางเดินที่นอนอยู่กลางธรรมชาติ เมื่อท่านลัดกระถรวงฯ เดินผ่านไป เขาก็จะให้การทักทาย โบกมือให้อย่างยิ้มแย้มแจ่มใส **แสดงออกถึงการเป็นมิตรที่ดีต่อกันตามแบบฉบับของลูกเสือ** เดินไกลออกไปอีก จะพบอาคารอีก 2 หลัง ตั้งอยู่ในระหว่างภูเขา บนถนนคนละด้านกัน เป็นอาคารนอนที่มีห้องน้ำ ห้องครัว พร้อมอุปกรณ์อย่างครบครัน สามารถทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มๆ ได้อย่างสบาย

อาสาสมัครที่พาไปชมสถานที่ของค่ายลูกเสือเล่าให้ฟังว่า ที่ค่ายแห่งนี้จะมีลูกเสือจากประเทศต่างๆ แวะเวียนกันเข้ามาเยี่ยมชม และร่วมกิจกรรมลูกเสือตลอดทั้งปี เป็นกลุ่มเล็กบ้าง กลุ่มใหญ่บ้าง แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้มาเยือน โดยมีระยะเวลาการอยู่ค่ายที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะประมาณ 1 สัปดาห์ ในปีหนึ่งๆ จะมีลูกเสือจากทั่วโลกมาใช้ค่ายแห่งนี้ประมาณ 1 หมื่นคน กิจกรรมลูกเสือในค่ายแห่งนี้จะมีอยู่มากมายทั้งในช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาว **กิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่อาศัยความสวยงามของธรรมชาติ** เช่น สกี เดินป่า ล้อเลื่อน เข้าถ้ำ สร้างบ้านน้ำแข็ง ปีนเขา ไต่หน้าผา ล่องเรือ ดูดาว ชีจรรย์าน และศิลปประดิษฐ์อื่นๆ

ค่ายลูกเสือแห่งนี้มี**คุณ Miriam Herzberg** เป็นผู้อำนวยการค่าย คุณ Miriam เป็นผู้หญิงอายุราว 30 ปี อัจฉริยะดีมาก ทำงานคล่องแคล่ว เกะติดอยู่กับงาน ขณะที่ผมประชุมอยู่ที่นครเจนีวา ผมได้มีโอกาสพูดคุยกับคุณ Miriam ทางโทรศัพท์ อยู่ 2-3 ครั้ง เพื่อสอบถามเส้นทางไปค่าย ขออนุญาตเข้าชมค่าย และนัดเวลาที่จะไปค่าย ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในทุกกรณี ทำให้

เรารู้สึกสบายใจมากยิ่งขึ้น เป็นความสว่างในความมืดที่เห็นกำหนดการที่จะไปดูค่ายได้อย่างชัดเจนในทุกขั้นตอน ทั้งๆ ที่ไม่เคยไปที่ค่ายแห่งนี้มาก่อน ที่ค่ายลูกเสือแห่งนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ไม่มากนัก ดูเหมือนจะพบเห็นอยู่เพียง 7-8 คนเท่านั้นส่วนใหญ่มักจะเป็นอาสาสมัครที่มาจากประเทศต่างๆ **ลูกเสือที่ขึ้นจะอยู่ในค่ายจะแต่งตัวตามสบาย** แต่สังเกตเห็นว่าทุกคนจะมีผ้าพันคอติดตัวไว้เพื่อเป็น **สัญลักษณ์ของความ เป็นลูกเสือ** บางคนก็แขวนผ้าพันคอไว้ที่เอว บางคนก็เห็นผ้าพันคอไว้ที่กระเป๋าเสื้อ บางคนก็เอาไว้ที่เอว บางคนก็ใส่ไว้ในกระเป๋ากางเกง โดยมีบางส่วนยื่นออกมาให้เห็นว่าเป็นผ้าพันคอ จะเอาไว้ตรงไหน **ดูจะไม่ใช่ว่าเรื่องสำคัญ** เพราะเป็นการใช้และแสดงผ้าพันคอของลูกเสืออย่างไม่เป็นทางการ (ถ้าเป็นทางการต้องอยู่ที่คอ เพราะเรียกว่าผ้าพันคอ) **เพียงแต่ขอให้สัญลักษณ์นี้ ติดตัวเพื่อแสดงว่าเป็นลูกเสือก็น่าจะถูกละการ** ส่วนลูกเสือที่ออกไปนอกบริเวณค่าย ดูแล้วก็เหมือนกับคนธรรมดา เดินอยู่บนถนน สะพายกระเป๋า แต่ถ้าพิจารณาดีๆ จะเห็นว่าเขาลูกเสือ **เพราะมีผ้าพันคอ** ผ้าพันคอของลูกเสือประเทศไหนๆ ก็จะมีสีลาแบบเดียวกัน เพียงแต่ต่างกันที่สีและสัญลักษณ์ของแต่ละประเทศเท่านั้น อาสาสมัครของค่ายลูกเสือแห่งนี้ส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาการทำงานอยู่ที่ค่ายประมาณ 3 - 4 เดือน บางคนก็อยู่เพียง 1 เดือน ขึ้นอยู่กับความสะดวกของการเป็นอาสาสมัครที่เจ้าตัวพืงมีเวลาให้ ทุกคนในค่ายให้บริการดีมาก ไม่เกียจงาน รู้งาน รู้หน้าที่ มีการบริการข้อมูลที่ดีเยี่ยม จัดเป็นมุมข้อมูลไว้ให้อย่างครบถ้วน มีการบอกล่วงหน้าไว้ด้วยว่า หากมาร่วมกิจกรรมที่ค่ายนี้ ควรจะจัดเตรียมอุปกรณ์อะไรมาบ้าง จึงจะสามารถทำกิจกรรมนั้นได้ผล เช่น ถ้าจะมาเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงฤดูหนาว จะต้องนำอุปกรณ์เหล่านี้มาด้วย เป็นต้น

Winter equipment list

● Full Scout/Guide uniform ● Night clothes ● Underwear and socks ● Waterproof outdoor shoes ● Indoor shoes ● Swimming costume and towel ● Ski boots, skis and poles (if not hiring) ● Ski trousers & jacket (waterproof) ● Thermal underwear	● Warm gloves/mittens ● Woolen hat ● Sunglasses & goggles (UV-Rated.) ● UV/sun protection cream & lip salve (factor 15+) ● Water bottle ● If you intend to hike-Hiking boots with ankle support. Strong and comfortable.	Please note that if you are planning to go caving as an evening activity you must bring old clothes and shoes because the cave is very wet and muddy.

คุณ Miriam Herzberg เล่าให้ผมฟังว่า Kandersteg International Scout Centre แห่งนี้ เป็นค่ายลูกเสือซึ่งตั้งอยู่ที่เมือง Kandersteg ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ที่ตั้งอยู่บนภูเขาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อยู่ห่างจากเมือง ซูริก (Zurich) ประมาณ 150 กิโลเมตร สามารถเดินทางมาจากเมืองซูริก ได้โดยรถยนต์ หรือจะมาทางรถไฟจากนครเจนีวาก็ได้ สะดวกทั้งนั้น ทางค่ายให้คำแนะนำว่าถ้าจะมาที่ค่ายทางรถไฟ สามารถติดต่อกับรถไฟของสวิตเซอร์แลนด์ ได้ที่ Website www.sbb.ch/pu/indet/e.htm. หรือถ้าคณะมีมากกว่า 25 คน จะติดต่อกับทางค่ายเพื่อให้ช่วยจัดหารถโค้ชให้ก็ได้ รถโค้ชที่ค่ายจัดหาให้จะมีราคาถูกกว่ารถโค้ชทั่วไป

ค่ายลูกเสือนานาชาติ Kandersteg (International Scout Centre) ตั้งอยู่ที่ CH-3718 kandersteg, Switzerland โทรศัพท์. **41 33 675 82 82 โทรสาร. ** 41 33 675 82 89 E-mail. Reception@kandersteg.scout.org. เป็นค่ายลูกเสือที่ Lord Baden Powell ตั้งไว้เมื่อปี ค.ศ. 1923 เป็นค่ายลูกเสือที่มีคำขวัญว่า **หากมาที่นี่จะเหมือนกับได้ไปร่วมกิจกรรมในงานชุมนุมลูกเสือโลกทุกวัน**

เขียนมาถึงตรงนี้ ผมต้องขออนุญาตเรียนให้ท่านผู้อ่านได้ทราบด้วยว่า ระยะเวลาเพียง 5-6 วันที่ผมอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์นั้น ผมมีโอกาสดำเนินพบเห็นอะไรต่างๆ มากมาย มีคนไทยจำนวนหนึ่งพักอาศัยอยู่ที่นั่นด้วย ทุกคน ทุกคนรอบคอบ ที่ผมมีโอกาสดำเนินพบ ล้วนแต่เป็นคนดี เป็นคนที่น่าเคารพนับถือทั้งสิ้น **มีอยู่ครอบครัวหนึ่งที่ผมประทับใจมากเป็นพิเศษ คือ ครอบครัวของคุณฉาก** คุณฉากเป็นคนสวิต แต่มีภรรยาเป็นคนไทย (ชื่อคุณอ้อย) ภรรยาของคุณฉาก เป็นคนที่มีชาติตระกูลคนหนึ่ง รู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ในประเทศไทยหลายคน แต่คุณอ้อยทำตัวเป็นคนธรรมดา ครอบครัวของคุณฉากเป็นคนโอบอ้อมอารีจริงๆ มีใจอาสาที่จะช่วยเหลือคนไทยด้วยกันที่ไปสวิตมากเป็นพิเศษ ผมเองก็ได้รับความกรุณาจากครอบครัวนี้ในการเดินทางไปค่ายลูกเสือที่ Kandersteg ด้วย ทำให้ผมได้มีโอกาสนำเรื่องค่ายลูกเสือ kandersteg มาเล่าให้ท่านทั้งหลายได้รับทราบข้างต้น จึงขอขอบพระคุณ **คุณฉาก และครอบครัว**เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

พี่น้องลูกเสือไทยท่านใด ที่มีความสนใจในกิจกรรมงานของลูกเสือมากเป็นพิเศษ หากมีโอกาสได้ไปเยี่ยมชมค่ายลูกเสือนานาชาติที่ **Kandersteg** บ้าง ก็คงจะได้รับประโยชน์ทั้งทางด้านวิชาการ และนันทนาการมากทีเดียว ผมขอเป็นอีกคนหนึ่งที่ยินชวนให้ท่านทั้งหลายหาโอกาสไปเยี่ยมชมค่ายลูกเสือแห่งนี้ □

Kandersteg

งานปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ (Beyond Educational Reform)

ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ 17-18 กรกฎาคม 2547

▶ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
เป็นประธาน กล่าวปาฐกถาพิเศษ และเยี่ยมชม
กิจกรรมและผลผลิตจากการเรียนการสอน

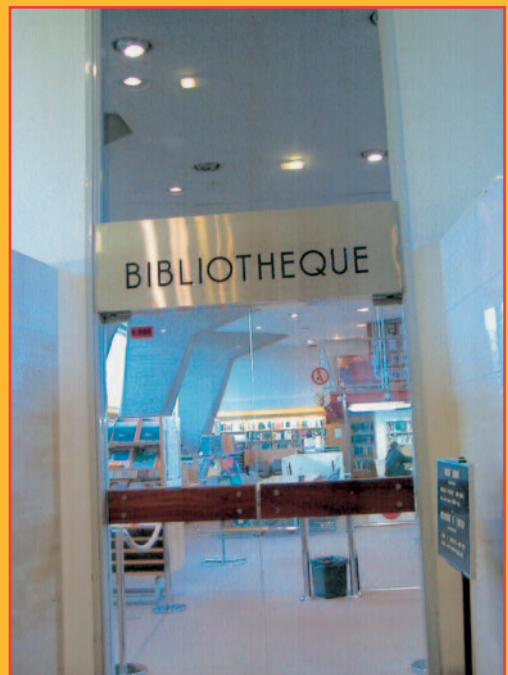

▲ นายอดิศักดิ์ โพธารามิก รมว.ศธ. ร่วมเสวนากับผู้บริหารของ 5 องค์กรหลัก ได้แก่ คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นางพรนิภา ลิ้มปวยอัม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) นายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ เลขาธิการคณะกรรมการอาชีวศึกษา (กอศ.) รศ.ดร. ภาวิศ ทองโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา (กออ.) และ ศ. ร.ต.อ. วรเดช จันทรรักษ์ เลขาธิการสภากาชาดศึกษา (สภค.)

สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การยูเนสโก กรุงปารีส ฝรั่งเศส

ห้องสมุดของยูเนสโก ▼

▲ สำนักงานคณะผู้แทน
ถาวรไทยประจำองค์การ
ยูเนสโก

◀ อาคารสำนักงานใหญ่
ยูเนสโก (7, Place
de Fontenoy, 75007
Paris, France)

การสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุก
ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ ของกระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ตามกรอบความร่วมมือ
พหุภาคี/ทวิภาคี ปี พ.ศ. 2548 - 2549

- ▲ คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยู่ชยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการสัมมนาและแสดงปาฐกถาพิเศษ ให้ข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์ ในการปฏิบัติงานด้านต่างประเทศเชิงรุก

เด็กไทยได้รางวัลโครงการประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ประจำปี 2547
ของสโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศญี่ปุ่น
(17 - 20 สิงหาคม 2547)

▲ เด็กชายเรวัตกร ทองเชิด รับรางวัล
ประเภทเรียงความ และเด็กหญิง
ปิยะวดี เพชรประไพ รับรางวัล
ประเภทภาพโปสเตอร์

▲ นักเรียนไทยถ่ายภาพร่วมกับ Princess Takamada (ที่ 2 จากขวา) และ
ล่ามชาวญี่ปุ่น (ซ้ายสุด)

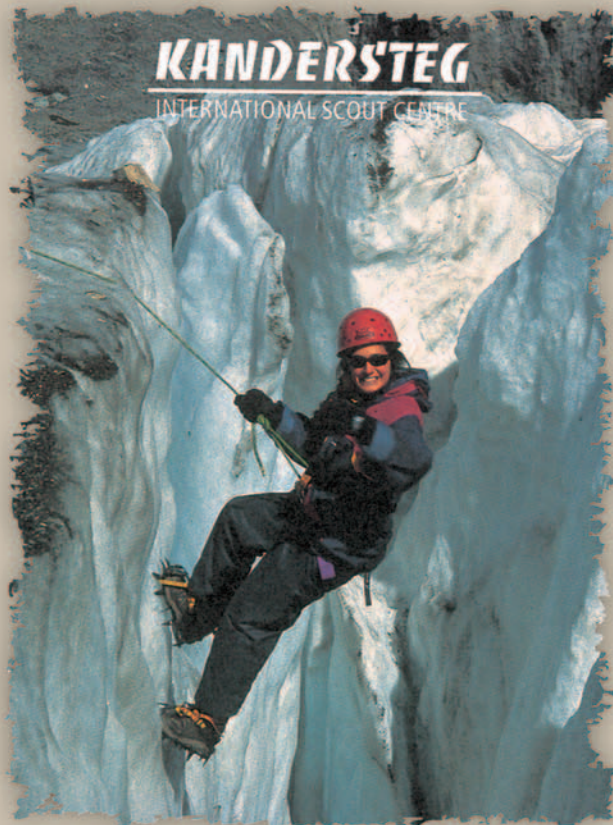
◀ กับผู้รับรางวัลจากประเทศอื่น

โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ
ว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ (3 - 12 สิงหาคม 2547)

◀ ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนฯ
จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น
สาธารณรัฐเกาหลี และมาเลเซีย
ร่วมงานที่โรงเรียนสอนคนตาบอด
เศรษฐเสถียร กรุงเทพมหานคร

ค่ายลูกเสือนานาชาติ Kandersteg กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

▲ ค่ายลูกเสือในฤดูร้อน

บรรยากาศในช่วงฤดูหนาว ▲

ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการมี สำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การยูเนสโก ณ กรุงปารีส

ปรียานุช จริยวิทยานนท์ *

Office of the Permanent Delegation of Thailand to UNESCO

UNESCO - the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - is one of the Specialized Agencies under the United Nations umbrella. Created on November 16, 1945 with the adoption of its Constitution, UNESCO was officially established on November 4, 1946, after twenty States had ratified the Constitution. On January 1, 1949, Thailand joined UNESCO as its 49th Member State.

In this paper, the Thai Deputy Permanent Delegate to UNESCO, Dr. Preeyanuch Jariyavidyanont, outlines the responsibilities of the Thai office in Paris. This involves coordinating between the Organization, the Secretariat of the Thai National Commission for UNESCO, the Ministry of Foreign Affairs and other relevant agencies; providing academic and administrative support to activities undertaken by the Thai delegation to UNESCO's in Paris or elsewhere; seeking information on the position of other Member States for the benefit of request for support for the various elections; and disseminating information on Thailand's programme of activities in cooperation with UNESCO. Particular attention is given to some of the major issues and concerns for 2003-2004.

คณะผู้แทนถาวร (Permanent Delegation to UNESCO)

คณะผู้แทนถาวรประจำองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่ายูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization-UNESCO) เป็นองค์กรของรัฐสมาชิก ที่แต่งตั้งขึ้น ณ สำนักงานใหญ่องค์การฯ ที่กรุงปารีส บางประเทศจะแต่งตั้งเอกอัครราชทูตเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะ เป็นผู้แทนถาวรประจำยูเนสโก หรือแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำกรุงปารีสของตนเองเป็นผู้แทนถาวร และมอบให้เจ้าหน้าที่สถานทูตเป็นผู้ประสานงานหรือแต่งตั้งรองผู้แทนถาวรของตนไปประจำ

* รองผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ณ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรของตนที่อาคารสำนักงานใหญ่ขององค์การฯ คณะผู้แทนถาวรประจำยูเนสโก มีภาระหน้าที่สำคัญคือ เป็นผู้แทนรัฐบาลในกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับยูเนสโก ณ กรุงปารีส ประสานงานระหว่างองค์การฯ กับสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติฯ กระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ในประเทศที่มีกิจกรรมร่วมกับองค์การฯ เป็นผู้แทนประเทศและอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้แทนทั้งด้านวิชาการและธุรการ การประสานหาเสียงสนับสนุนและท่าทีของกลุ่มประเทศสมาชิก เพื่อประโยชน์ในการกำหนดท่าทีและแนวนโยบาย ตลอดจนเผยแพร่เกี่ยวกับงานของประเทศ

ในปี 2525 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทย ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การฯ โดย ฯพณฯ เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส เป็นผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดส่งข้าราชการในตำแหน่งรองผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก เพื่อทำหน้าที่ในนามประเทศไทย โดยปฏิบัติงานสนองตอบภารกิจต่างๆ ที่องค์การยูเนสโกดำเนินการอยู่ คือ การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ การสื่อสารและสารสนเทศ

ต่อมาในปี 2541 กระทรวงศึกษาธิการได้ปิดสำนักงานชั่วคราว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศ และรองผู้แทนถาวรฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานชั่วคราวที่กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศในปัจจุบัน) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ได้ปฏิบัติหน้าที่แทน ครั้นในปี 2546 สำนักงานได้เปิดทำการขึ้นอีกครั้ง ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การฯ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ถึงปัจจุบันมีรองผู้แทนถาวรไทยประจำยูเนสโก 5 คน ได้แก่

ดร.วิชัย ตันศิริ (2525-2527)

นางศรีน้อย โปวาทอง (2527-2538)

ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ (2539-2541)

ดร.ดวงทิพย์ สุรินทาธิป (2541-2546)

ดร.ปริญญ์ จรรย์วิทยานนท์ (2546-ปัจจุบัน)

การดำเนินงานในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

จากการดำเนินงาน 1 ปีที่ผ่านมา (2546-2547) สามารถประเมินประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับ ดังนี้ :-

1. ประเทศไทยสามารถขยายเครือข่ายพันธมิตรมากขึ้น โดยรองผู้แทนถาวรไทยได้พยายามสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศสมาชิกขององค์การยูเนสโก จำนวน 190 ประเทศอย่างใกล้ชิด เกิดความช่วยเหลือกันทั้งในด้านวิชาการ การขอศึกษาดูงานในประเทศไทยการสนับสนุนระหว่างกัน ในด้านต่างๆ และเกิดการมีท่าทีที่ดีต่อประเทศไทย

2. ประเทศไทยมีโอกาสได้รับงบประมาณสนับสนุนมากขึ้นจากการผลักดัน และการประสานงานอย่างใกล้ชิดของรองผู้แทนถาวรไทย กับหน่วยงานในองค์การยูเนสโก เช่น โครงการ Participation Programmes และ Regular Programmes ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทย ส่งโครงการขอรับการสนับสนุนจากองค์การยูเนสโก และขอให้รองผู้แทนถาวรไทยช่วยดูแลและติดตามผล

3. ผลงานดีเด่นในประเทศไทยได้รับการนำเสนอต่อสายตาชาวโลก โดยรองผู้แทนถาวรไทย จะติดตามการประกวด การยกย่องผลงานดีเด่นของบุคคล องค์กรหน่วยงานขององค์การยูเนสโก และประสานมายังประเทศไทยเพื่อจัดส่งบุคคลและผลงานประกวดและองค์การยูเนสโกจะเผยแพร่ผลงาน และเกียรติคุณของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งทำให้สังคมโลกมีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทย และต้องการ มาศึกษาหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์มากขึ้น

4. ผู้นำระดับรัฐบาลของประเทศไทย ได้รับเชิญให้มีส่วนร่วมในการประชุมวาระสำคัญๆ ของโลกซึ่งเป็นการส่งเสริมให้สืบบทบาทในเวทีโลก ทั้งนี้ เนื่องจากรองผู้แทนถาวรไทยจะทำหน้าที่ผลักดัน และนำเสนอชื่อบุคคลสำคัญๆ ของไทยให้มีส่วนร่วมในเวทีโลก เช่น การเป็นองค์ปาฐก การเป็น วิทยากร เป็นต้น

5. นานาชาติมีความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และรู้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมของไทย อันเนื่อง จากการสืบบทบาทของประเทศไทยโดยกระทรวงวัฒนธรรม ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรม ด้านปกป้องและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของโลก และการเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ณ กรุงปารีส รองผู้แทนถาวรไทยได้ทำหน้าที่ประสานกับกระทรวงวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิด ผลจากการเผยแพร่ทาง วัฒนธรรมทำให้ประเทศไทยได้รับความสนใจให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก

6. ประเทศไทยมีโอกาสได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการระหว่างชาติชุดต่างๆ อันเนื่องจากมีสำนักงานคณะผู้แทนถาวรคอยทำหน้าที่หาเสียงและขอการสนับสนุนจากประเทศสมาชิก และจากรัฐบาลของประเทศต่างๆ ทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิของไทยได้มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมวิชาการ ระดับโลก และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักวิชาการจากทั่วโลก ตลอดจนสามารถติดตามทำที่ของ ประเทศต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิด เช่น

- คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลด้านชีววิทยาศาสตร์
- คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลด้านพลศึกษาและการกีฬา
- คณะกรรมการสำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก
- คณะกรรมการบริหารจัดการด้านธุรกิจการค้าในสำนักงานใหญ่

7. ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับสำคัญของโลก โดยการประสานงานของรองผู้แทนถาวรไทย เช่น องค์การยูเนสโกจะจัดการประชุมใหญ่ ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (COMEST) ในเดือนมีนาคม 2548 โดยมีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเจ้าภาพ

8. นานาชาติมีภาพพจน์ที่ดีต่อประเทศไทยและเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นวิกฤตเช่น ปัญหามุสลิมภาคใต้ ปัญหาใช้หัวदनก ทั้งนี้ เพราะสำนักงานคณะผู้แทนถาวรไทยได้ทำการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทย และช่วยชี้แจงสถานการณ์ต่างๆ ให้ประเทศสมาชิกทราบ

9. ประเทศไทยได้รับข้อมูลข่าวสารและทันต่อวิทยาการความก้าวหน้าต่างๆ อันเนื่องจากการติดตามพัฒนาการทางวิชาการ ของประเทศสมาชิกองค์การยูเนสโกอย่างใกล้ชิดของรองผู้แทนถาวรไทย และจัดส่งข้อมูลโดยตรงไปยังบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ การสื่อสารและสารสนเทศ

10. ประเทศไทยมีหน่วยงานเฉพาะกิจอยู่ในองค์การยูเนสโกเพื่อเป็นตัวแทนทำหน้าที่คอยประสานกิจการภายใต้ภารกิจขององค์การยูเนสโก ทำให้เกิดความคล่องตัวมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และสามารถประสานงานในเรื่องริบด่วนไปยังกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

11. ประเทศไทยมีโอกาสเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนกับประเทศต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ประสบปัญหาการจัดการศึกษา การขาดทักษะวิชาชีพและรายได้ต่ำ โดยร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือแบบ Funds-in-Truth เช่น การช่วยพัฒนาโบราณสถานของกัมพูชา โดยกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับประเทศอินเดีย อิตาลี เยอรมนี ญี่ปุ่น การช่วยเหลืออัฟกานิสถานฟื้นฟูแหล่งวัฒนธรรม และวิชาชีพของประชาชนหลังสงคราม เป็นต้น โดยองค์การยูเนสโกเป็นแกนกลาง ทั้งนี้ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรทำหน้าที่ประสานข้อมูลให้

12. ประเทศไทยสามารถพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นแบบอย่างของประเทศเพื่อนบ้านและของเอเชียแปซิฟิก เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการศึกษาตลอดเวลา และบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมกับองค์การยูเนสโกอย่างใกล้ชิด ในรูปแบบของการเชิญนักวิชาการเข้าร่วมประชุม การให้ทุนฝึกอบรมการศึกษาดูงาน การให้ทุนศึกษาต่อแก่เยาวชนในสาขาต่างๆ ทั้งนี้ สำนักงานคณะผู้แทนถาวรได้ทำหน้าที่ส่งป้อนข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

13. ประเทศไทยมีผู้แทนด้านการศึกษาเข้าร่วมทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในที่มประเทศไทยตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้ส่วนราชการปฏิบัติงานร่วมกันในรูปแบบบูรณาการ โดยเป็นการบริหารในรูปแบบทูตซีไอโอ ผลลัพธ์ คือกระทรวงศึกษาธิการสามารถแสวงหาผลประโยชน์ด้านการศึกษา กับสถาบันต่างๆ ในประเทศฝรั่งเศสได้มากยิ่งขึ้น เช่น การขอความร่วมมือในการศึกษาดูงานของข้าราชการครู การจัดหาที่เรียนของนักเรียนทุนมัธยมศึกษาไทย เป็นต้น □

ภาพ : จาก www.UNESCO.org

การประชุมเชิงวิชาการเรื่อง Government and Non-Government Participation in Education ณ ประเทศมาเลเซีย

วรมน เนาวโรจน์ *

Government and Non-Government Participation in Education: A Regional Symposium

A Regional Symposium on Government and Non-Government Participation in Education took place at the Equatorial Hotel in Kuala Lumpur from July 13-15, 2004. This event offered a unique opportunity to learn from a growing network of people from both public and private sector, who are involved in education delivery. It examines some of the new partnerships formed to ensure access to education of quality for all.

The World Bank commissioned five case studies in five countries in the region, namely: Cambodia, Indonesia, the Philippines, Malaysia and Thailand to better understand the issues of public-private partnerships in education in the East Asia region. The case study from Thailand was proposed by Dr. Methee Krongkaew.

* เจ้าหน้าที่เวทีเสวนาพิเศษ 4 กลุ่มพัฒนาระบบความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

การประชุมเชิงวิชาการระดับภูมิภาค เรื่อง Government and Non-Government Participation in Education : A Regional Symposium จัดโดยธนาคารโลก ระหว่างวันที่ 13 – 15 กรกฎาคม 2547 ณ ประเทศมาเลเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้แทนจากหน่วยงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการศึกษาของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลการประชุมมีดังนี้

ในการประชุม นาย **Jemal-ud-din Kassum** รองประธานธนาคารโลกในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก เป็นประธานในพิธีเปิดและกล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุม การประชุม ประกอบด้วย การบรรยายเชิงวิชาการ และการนำเสนอกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค รวมทั้งประเทศไทย ดังนี้

ประเทศอินโดนีเซีย

Prof. Satryo Brodjonegoro อธิบดีกรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงปัญหาในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของภาคเอกชนที่รายได้ส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพา ค่าหน่วยกิตลงทะเบียนของผู้เข้าเรียน รวมทั้งการขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินการ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงนโยบายการจัดการระดับอุดมศึกษาของประเทศอินโดนีเซียในปัจจุบัน ที่เน้นความเท่าเทียมกันในเชิงคุณภาพการจัดการศึกษาของภาครัฐและเอกชน การให้เสรีภาพแก่สถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนในการบริหารการศึกษาด้วยตนเอง โดยให้มีการประเมินผลการดำเนินงานในเชิงคุณภาพโดยภาครัฐและหน่วยงานประเมินอิสระ

ประเทศฟิลิปปินส์

Mr. Norman La Rocque ที่ปรึกษาด้านนโยบาย สถาบันธุรกิจนิวซีแลนด์ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาของที่ปัจจุบันรัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ฟิลิปปินส์ยังคงเผชิญปัญหาในด้านการขาดแคลนตำราเรียน ห้องเรียนและครู ปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ ได้กล่าวสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษา การส่งเสริมในภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการสนับสนุนด้านการเงิน เช่น การก่อสร้างอาคารเรียน และการให้เงินทุนกู้ยืมทางการศึกษา เป็นต้น

Mr. Andrew Gonzales จากมหาวิทยาลัย De La Salle ประเทศฟิลิปปินส์ได้กล่าวถึง การพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์ โดยเปรียบเทียบกับพัฒนาการศึกษาของประเทศ ในเอเชีย และเสนอแนะข้อคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนด้วยการให้มีการปรับปรุงห้องเรียนที่ทันสมัย สนับสนุนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ สนับสนุนให้มีการสร้างงานวิจัยของบุคลากรทางการศึกษา สร้างแรงจูงใจ และระบบการประเมินคุณภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะและความสามารถของครู ผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

ประเทศเกาหลี

Mr. Bong Gun Chung อธิบดีกรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการเกาหลี ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาของประเทศเกาหลี ซึ่งสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับการ สนับสนุนเงินรายได้จากภาษีอากรของรัฐ โดยการดำเนินการของภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังคงเป็นแบบ ครอบครัว และสามารถเก็บค่าเล่าเรียนได้ในอัตราพาดานเดียวกับภาครัฐ ดังนั้น สถาบันการศึกษา ของเอกชนจึงต้องพึ่งระบบการแข่งขัน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับสมัครนักเรียนเข้าเรียน โดยเน้น การดำเนินโครงการ และการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล

สาธารณรัฐประชาชนจีน

Ms. Rong Wang รองศาสตราจารย์และหัวหน้าคณะการศึกษา เศรษฐศาสตร์และ การบริหารมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ได้กล่าวถึงพัฒนาการศึกษาของภาคเอกชนในประเทศ โดยได้กล่าวถึง อุปสรรคของระบบการศึกษาเนื่องจากเป็นระบบรวมอำนาจศูนย์กลาง โดยรัฐเป็นผู้ควบคุมคุณภาพ การศึกษาด้วยวิธีการสอบ ทั้งนี้ สถาบันเอกชนเผชิญปัญหาในการแข่งขันกับสถาบันการศึกษาของรัฐ โดยใช้กฎระเบียบที่กำหนดโดยรัฐบาล รวมทั้งได้เสนอแนะรูปแบบการศึกษา “Hybrid Model of Development” ที่เน้นการดำเนินการร่วมกันของภาครัฐและเอกชน เช่น ที่สถาบันการศึกษาเป็นของ รัฐในขณะที่หน่วยงานย่อยบริหารงานโดยภาคเอกชน หรือร่วมมือกันบริหารงาน หรือการที่รัฐเป็น เจ้าของกิจการ แต่เอกชนเป็นผู้บริหารงานเป็นต้น

ประเทศไทย

Ms. Rie Atati ที่ปรึกษาด้านนโยบายการศึกษา ประเทศไทย ได้กล่าวถึงการพัฒนาการศึกษา ของไทย ที่ยึดตามแนวทางบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ 2540 และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือในการจัดระบบ และ

โครงสร้างทางการศึกษาตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนของประเทศ เช่น โครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน การปฏิรูปการเรียนรู้ การบริหารการศึกษา การฝึกอบรมครู โครงการ ICT เพื่อการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ การปฏิรูปการศึกษานองตอบต่อการเสริมสร้างศักยภาพแข่งขันของประเทศ การสร้างสังคมแห่งความรู้ การให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของภาคเอกชนเพื่อสนองตอบการศึกษาเพื่อปวงชน การปฏิรูประบบการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา การระดมทรัพยากรและการลงทุน เป็นต้น โดย Ms. Rie Atati ได้ส่งร่างกรณีศึกษาของประเทศไทย (Final Draft) ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการแล้ว

ดร. เมธี ครองแก้ว

ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาของไทยที่นักเรียนเสียค่าใช้จ่ายเล่าเรียนเพียง 20% ของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยนักเรียนที่เข้าเรียนในภาครัฐส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง หรือครอบครัวมีรายได้สูง ในขณะที่นักเรียนยากจนเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาของเอกชน และได้

กล่าวถึงโครงการ Thailand's Income Contingent and Allowance Loan-TICAL ที่ยึดรูปแบบของประเทศออสเตรเลีย ในการจ่ายค่าหน่วยกิตแบบจ่ายคืนต้นทุน การสามารถใช้คืนเงินกู้ยืมภายหลังจากที่มีเงินรายได้แล้ว

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชุมฝ่ายไทยในการนำเสนอกรณีศึกษาของประเทศไทย มีผู้เข้าร่วมการประชุมจากประเทศอื่นๆ ให้ความสนใจซักถาม ในประเด็นต่างๆ อาทิ การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของภาคเอกชน มาตรฐานการจัดการศึกษาของภาครัฐและเอกชน ความแตกต่างระหว่างผู้ที่จบการศึกษาในวิชาชีพเฉพาะ เช่น แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ นิติศาสตร์ จากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน โดยผู้แทนฝ่ายไทยได้ร่วมอภิปรายและตอบข้อซักถามดังกล่าวด้วย □

การเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษา

อุทัยวรรณ ไชยบุญยสิทธิ์ * และ กุสุมา นวพันธ์พิมล ** เรียบเรียง

Free Trade Agreement on Education Services

Globalisation, as a technology driven fact, means that increased flows of money, people, good and services are crossing national frontiers at ever greater speeds. This is not a new phenomenon but the scale requires that in this competitive world, cooperation frameworks are changed, new networks and working systems are established, and new agreements on trade formed.

The paper is based on information gained from the Department of Trade Negotiations, Ministry of Commerce. It includes information on General Agreement on Trade in Service (GATS), its structure, categories of services, and proposals of Thailand to foreign countries with specific reference to education marketing. It offers comparison between Free Trade Agreements (FTA) on goods and education services. It includes other relevant legislation. The paper seeks to raise awareness of these agreements and how they affect those working in education. Thailand already has Free Trade Agreement agreements on education services with the Republic of Korea, Japan, USA, New Zealand and Australia.

ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้กรอบความร่วมมือทางด้านต่างๆ เปลี่ยนรูปแบบไป เนื่องจากมีกติกาใหม่ๆ เครือข่ายใหม่ๆ รูปแบบการทำงานใหม่ๆ เช่น การทำ MOU สัญญาต่างๆ รวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์และการไหลเวียนของเทคโนโลยีสารสนเทศก็ทำให้โลกซับซ้อนมากขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างเครือข่ายเชิงรุกมากขึ้น พร้อมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุล และเพิ่มขีดความสามารถในเวทีโลกได้ อย่างไรก็ตาม ควรตระหนักถึงทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติไว้ด้วย

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว กลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6 ว กลุ่มพัฒนาความร่วมมือพหุภาคี สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

การเปิดเสรีทางการค้าที่ดำเนินอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดนิ่ง จึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการดำเนินงาน ด้านการศึกษาด้วย

เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก กระทรวงศึกษาธิการได้จัดเวทีเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่บุคลากรในวงการศึกษาให้มีความพร้อม มีศักยภาพปฏิบัติงานในเชิงรับและรุก ได้อย่างเท่าทัน ทั้งนี้ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยตามกรอบความร่วมมือ พหุภาคี/ทวิภาคี ปี พ.ศ. 2548 – 2549 เมื่อวันที่ 5-6 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กทม. โดยเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ การเปิดเสรี การค้าบริการด้านการศึกษา โรคเอดส์ MDGs และกลยุทธ์การพัฒนาคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้จัดบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2547 ณ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีนางนิศา ศรีสุวรรณ์ ผู้อำนวยการสำนักเจรจาการค้าบริการ กระทรวงพาณิชย์ และ ดร. จันทวิทย์ สุชาติานนท์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นวิทยากรบรรยายในเรื่องดังกล่าวด้วย วารสารฉบับนี้จึงขอเสนอ บริบทความร่วมมือกับต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีในการให้บริการในการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อไป ดังนี้

ความเป็นมา

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) เป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำกับดูแลการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิก WTO ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การค้าบริการระหว่างประเทศมีการขยายตัวภายใต้เงื่อนไขของความโปร่งใส (Transparency) และการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) รวมไปถึงการจัดอุปสรรคที่เป็นข้อกฎหมายหรือระเบียบภายในของแต่ละประเทศ เพื่อส่งเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกและการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย

โครงสร้าง

ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ คือ

1. **กรอบความตกลง** กำหนดพันธกรณีหลักที่สมาชิกทุกประเทศต้องถือปฏิบัติโดยแต่ละประเทศยังมีอธิปไตยในการที่จะออกกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับเพื่อควบคุมกำกับดูแลการค้าบริการ

2. ภาคผนวก ระบุสถานการณ์ของบริการบางสาขาที่ต้องมีข้อกำหนดพิเศษเพิ่มเติมจากกรอบความตกลง เช่น สาขาบริการด้านการเงิน สาขาบริการด้านการขนส่งทางอากาศ เป็นต้น

3. ตารางข้อเสนอผูกพันของประเทศต่าง ๆ เป็นตารางการเปิดเสรีของประเทศสมาชิก โดยได้มาจากการเจรจาต่อรองระหว่างกัน เมื่อเสนอแล้วจะมีผลผูกพันต้องปฏิบัติตามที่ยื่นไว้ จะดำเนินการที่เป็นการเพิ่มข้อจำกัดเกินกว่าที่ผูกพันไว้ไม่ได้

ขอบเขต

ขอบเขตของข้อตกลงคือ กำหนดหลักการให้รัฐบาลของประเทศสมาชิกถือปฏิบัติ และกำหนดให้มีการเจรจายื่นข้อเสนอการเปิดตลาดระหว่างกัน โดยจะใช้บังคับกับมาตรการต่างๆ ของสมาชิกที่มีผลต่อการค้าบริการ ทั้งในรูปแบบของกฎหมาย ข้อบังคับ กฎ ระเบียบ วิธีดำเนินการ การดำเนินการทางการบริหาร หรือรูปแบบอื่นใดที่ประกาศใช้กับการค้าภาคบริการโดยรัฐบาล หรือองค์การภาคเอกชนที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาล รวมไปถึงบริการทุกประเภท (ยกเว้นการให้บริการตามอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลที่มีให้บริการเชิงพาณิชย์ หรือที่เป็นการแข่งขันกับผู้ให้บริการรายอื่นๆ) ทั้งนี้ให้มีการยื่นตารางการเปิดตลาดระหว่างกันทุกๆ 5 ปี ซึ่งในรอบแรกได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ.2543 และไม่มีความคืบหน้า

ประเภทของการค้าบริการ

ตามความตกลงของ GATS ไม่ได้ระบุประเภทของการค้าบริการไว้ แต่ในการเจรจาเพื่อเสนอข้อผูกพันเปิดเสรีของประเทศสมาชิก เลขานุการ WTO ได้จำแนกประเภทของการบริการไว้ 12 สาขา (ซึ่งแต่ละสาขาก็จะประกอบด้วยธุรกิจบริการย่อยๆ จำนวนมาก) ได้แก่

1. สาขาบริการด้านธุรกิจ (Business Services) ครอบคลุมบริการวิชาชีพ คอมพิวเตอร์ โฆษณา ด้านค้นคว้าวิจัย และอื่นๆ
2. สาขาบริการด้านสื่อสารคมนาคม (Communication Services) ครอบคลุมบริการไปรษณีย์ พستุดูภัณฑ์ และโทรคมนาคม
3. สาขาบริการด้านการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง (Construction and Related Engineering Services)
4. สาขาบริการด้านการจัดจำหน่าย (Distribution Services) ครอบคลุมการค้าปลีก และค้าส่ง
5. สาขาบริการด้านการศึกษา (Education Services) ครอบคลุมตั้งแต่โรงเรียนอนุบาล อาชีวะ จนถึง มหาวิทยาลัย

6. สาขาบริการด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Services) ครอบคลุมบริการกำจัดมลภาวะต่างๆ รวมทั้งด้านสุขาภิบาล

7. สาขาบริการด้านการเงิน (Financial Services) ครอบคลุมบริการด้านประกันภัย การธนาคาร และการเงินอื่นๆ

8. สาขาบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและบริการสังคม (Health Related and Social Services)

9. สาขาบริการด้านการท่องเที่ยวและการเดินทางที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว (Tourism and Travel Related Services)

10. สาขาบริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา (Recreational, Cultural and Sporting Services)

11. สาขาบริการด้านการขนส่ง (Transport Services) ครอบคลุมด้านการขนส่งทางบก เรือ อากาศ

12. สาขาบริการด้านอื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ข้างต้น (Other Services not Included Elsewhere)

สาระสำคัญของ GATS

หลักการสำคัญของ GATS ที่ประเทศสมาชิกต้องถือปฏิบัติ ได้แก่

1. หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN: Most-Favoured National Treatment) เป็นหลักปฏิบัติต่อประเทศสมาชิกอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะเป็นการใช้มาตรการในรูปแบบใด และจะเป็นมาตรการที่มีการผูกพันเปิดเสรีไว้ หรือมาตรการที่ยังมิได้มีการผูกพันเปิดเสรีก็ตาม ทั้งนี้ สมาชิกสามารถยกเว้นไม่ปฏิบัติตามหลักการนี้ได้เป็นเวลา 10 ปี แต่ต้องยื่นมาตรการที่ชอยกเว้นแนบท้ายความตกลงไว้และยื่นได้เพียงครั้งเดียวขณะเข้าเป็นสมาชิก

2. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อบังคับ หรือกฎระเบียบต่างๆ รวมทั้งการแก้ไขมาตรการ กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ที่มีผลกระทบทั้งในทางลบ และทางบวกต่อการค้าบริการของประเทศตนให้ประเทศสมาชิกด้วยกันทราบ

3. กฎระเบียบภายใน (Domestic Regulation) ความตกลงได้เปิดโอกาสให้รัฐบาลประเทศสมาชิกสามารถกำกับดูแลภาคบริการต่างๆ ในประเทศต่อไปได้ แต่สำหรับบริการที่เสนอผูกพันเปิดเสรีแล้วจะต้องให้หลักประกันว่า

3.1 การบังคับใช้กฎระเบียบภายในดังกล่าวจะต้องดำเนินไปในลักษณะที่มีเหตุผล เป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์และไม่ลำเอียง

3.2 การบังคับใช้ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการธุรกิจหรือวิชาชีพบริการจะต้องโปร่งใสและไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าบริการโดยไม่จำเป็น

3.3 จัดให้มีกระบวนการในการทดสอบความสามารถของวิชาชีพ เช่น เปิดโอกาสให้สามารถเข้าสอบขอใบอนุญาตวิชาชีพ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดให้จัดให้มีกระบวนการร้องเรียนกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ไม่เป็นธรรม และกำหนดให้สมาชิกร่วมพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการให้กฎระเบียบภายในประเทศให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในทางปฏิบัติได้มีการจัดตั้งคณะทำงานว่าด้วยกฎระเบียบภายใน (Working Party on Domestic Regulations) ให้รับผิดชอบเพื่อการนี้

4. หลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ (Progressive Liberalization) กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดทำตารางผูกพันการเปิดตลาดในสาขาและกิจกรรมที่มีความพร้อมเพิ่มมากขึ้นภายในเวลาไม่เกิน 5 ปี หลังจากความตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงระดับการพัฒนาของประเทศด้วย

5. การเสนอข้อผูกพันเฉพาะ ผลของการเจรจาเปิดเสรีระหว่างสมาชิกจะต้องยื่นเป็น ตารางข้อผูกพันซึ่งระบุสาระเกี่ยวกับ

5.1 การเข้าสู่ตลาด (Market Access) หรือการเปิดตลาดบริการประเภทต่างๆ ให้กับประเทศสมาชิก WTO โดยเสนอลด/เลิกข้อจำกัด 6 ประเภท ได้แก่

- จำนวนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นผู้ให้บริการหรือขายบริการ
- มูลค่าของบริการที่ขาย เช่น การกำหนดมูลค่าสูงสุดในการค้าขายแต่ละปี
- จำนวนหรือปริมาณของบริการที่ขาย เช่น การจำกัดไม่ให้มีการเปิดสาขา
- จำนวนบุคคลธรรมดาที่จะต้องใช้อ้างเพื่อการให้บริการแก่ผู้ซื้อ
- รูปแบบของหน่วยธุรกิจที่ให้บริการ เช่น จำกัดว่าต้องเป็นในรูปบริษัท การร่วมทุน

ห้างหุ้นส่วน เป็นต้น

- จำนวนทุนต่างชาติที่ใช้ในการประกอบธุรกิจบริการไม่ว่าจะเป็นในรูปของสัดส่วนการถือหุ้น หรือ มูลค่าการลงทุน

5.2 การให้การปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) โดยระบุว่าจะไม่เลือกปฏิบัติระหว่างบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของตนเองกับบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิก WTO อื่นๆ ถ้ามีการใช้มาตรการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการในรูปแบบกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ วิธีการปฏิบัติ มติ หรือ มาตรการในรูปแบบอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการค้าบริการ กับบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของตนเองอย่างไรก็จะต้องให้มาตรการนั้นกับบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นของคนชาติของประเทศสมาชิก WTO อื่นๆ เหมือนๆ กัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ ในกรณีที่ไม่สามารถให้ National Treatment ได้จะต้องระบุไว้ในตารางข้อผูกพันให้ชัดเจน

เงื่อนไขการเปิดตลาด คือ จำนวนผู้ให้บริการ มูลค่าการค้าบริการ จำนวนหรือปริมาณการให้บริการ จำนวนบุคลากรในหน่วยธุรกิจ ประเภทของหน่วยธุรกิจที่ให้บริการ และสัดส่วนผู้ถือหุ้น

รูปแบบการค้าบริการ

สำหรับการค้าบริการระหว่างประเทศมี 4 รูปแบบ (Mode) คือ

Mode 1 : การขายบริการข้ามพรมแดน (cross-border supply) เป็นการขายบริการโดยส่งบริการจากประเทศผู้ขายข้ามพรมแดนไปให้ผู้ซื้อในอีกประเทศหนึ่ง โดยผู้ขายบริการอยู่ในประเทศของตน เช่น บริการให้คำปรึกษาหารือ บริการขายหนังสือ/เพลงผ่านสื่อโทรคมนาคม ฯลฯ

Mode 2 : ผู้ขายบริการอยู่ในประเทศของตน โดยบุคคลหรือทรัพย์สินเข้าไปใช้บริการในประเทศอื่น (consumption abroad) เป็นการขายบริการให้กับคนชาติของประเทศอื่นที่เข้ามาซื้อและใช้บริการในประเทศผู้ขายโดยตรง หรือส่งทรัพย์สินของตนเพื่อมารับบริการในประเทศผู้ขายโดยตรง เช่น การเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศ การไปศึกษาในต่างประเทศ เป็นต้น

Mode 3 : ผู้ให้บริการต่างชาติเข้ามาจัดตั้งธุรกิจการให้บริการ (commercial presence) เป็นการขายบริการโดยที่คนชาติของประเทศหนึ่งเข้าไปลงทุนตั้งหน่วยธุรกิจในประเทศหนึ่งเพื่อผลิตบริการขายให้กับบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลในประเทศนั้น เช่น นักธุรกิจไทยไปลงทุนตั้งธนาคาร โรงแรม เป็นต้น

Mode 4 : บุคลากรต่างชาติเข้ามาให้บริการในประเทศ (presence of natural persons) เป็นการขายบริการโดยที่บุคคลธรรมดาที่เป็นคนชาติของประเทศหนึ่งเข้าไปทำงานในอาชีพหรือวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการ อันเป็นการทำงานเพื่อการค้าหรือเพื่อรายได้ในอีกประเทศหนึ่งเป็นการชั่วคราว เช่น แพทย์ วิศวกร ผู้บริหาร ฯลฯ

สาขาบริการด้านการศึกษา (Education Services)

ครอบคลุมตั้งแต่โรงเรียนอนุบาล อาชีวะ จนถึงมหาวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น

- 921 การศึกษาระดับต้น
  - 9211 เตรียมประถม
  - 9219 ระดับประถม
- 922 การศึกษาระดับมัธยม
  - 9221 มัธยมต้น
  - 9222 มัธยมปลาย
  - 9223 อาชีวะ/เทคนิค (ระดับ ปวช.)
  - 9224 อาชีวะสำหรับผู้พิการ
- 923 การศึกษาระดับอุดมศึกษา
  - 9231 อาชีวะ/เทคนิค (ระดับ ปวส.)
  - 9239 อุดมศึกษา

924 การศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนภาคค่ำ การศึกษาทางไกล สถาบันเปิดสอนพิเศษ

925 การศึกษาอื่นๆ

9290 การสอนวิชาเฉพาะสาขา (ระดับต้น/มัธยม ที่ไม่ได้ระบุไว้ข้างต้น

นอกจากนี้ ยังมีบริการด้านอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ บริการด้านการนันทนาการวัฒนธรรม และกีฬา รวมทั้งบริการด้านอื่นๆ เช่น บริการที่ให้โดย private households และรับจ้างสอนส่วนตัว

ข้อผูกพันของประเทศไทยด้านการศึกษา

สำหรับข้อผูกพันของประเทศไทยที่ได้เสนอไว้ในการเปิดเสรีด้านการศึกษารอบอุรุกวัย คือ บริการการศึกษาระดับประถม การศึกษาระดับมัธยม การศึกษาเทคนิคและวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรวิชาชีพ โดยมีเงื่อนไข คือ

1. ไทยไม่ได้ผูกพันการเปิดเสรีในรูปแบบการให้บริการข้ามพรมแดน ยกเว้นการศึกษาเทคนิคและวิชาชีพ
2. อนุญาตให้คนไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศได้โดยไม่มีข้อจำกัด
3. อนุญาตให้ต่างชาติเข้ามาจัดตั้งสถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้แต่ต้องกระทำในรูปแบบบริษัทจำกัด ถือหุ้นร่วมกับคนไทย โดยต่างชาติมีสิทธิถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% และจำนวนของผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่เกินกึ่งหนึ่ง
4. ไม่ได้ผูกพันการเข้ามาประกอบอาชีพของบุคลากรด้านการศึกษาที่เป็นคนต่างชาติ หมายความว่า ในขณะนี้ ไทยไม่มีข้อจำกัดในการให้บริการของต่างชาติ แต่ในอนาคตไทยอาจจะออกกฎระเบียบใดๆ ที่เป็นการเข้มงวดมากขึ้นกว่าเดิมได้

ข้อเสนอของประเทศต่าง ๆ ต่อประเทศไทยในการเปิดตลาดด้านการศึกษา

ในขณะนี้ประเทศต่าง ๆ ได้ยื่นข้อเสนอให้ไทยเปิดตลาดด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ เกาหลี จีน ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และ สหรัฐอเมริกา

1. เกาหลี ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้
  - ระดับอุดมศึกษาขอให้ประเทศไทยยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 1 และ MODE 2 สำหรับใน MODE 3 ขอให้ชาวต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของสถาบันได้
  - ระดับการศึกษาผู้ใหญ่ขอให้ยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 3
  - ระดับการศึกษาอื่นๆ ได้แก่ การบริการด้านการสอนภาษา ศิลป การกีฬา และการฝึกอบรมด้านอาชีพ ขอให้ยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 3
2. จีน ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้

- ระดับการศึกษาอื่นๆ ขอให้ยื่นข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ โดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 2 และ 3 และขอให้ลดข้อจำกัด โดยการอนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาให้บริการในประเทศไทยได้เมื่อได้รับการชวนหรือจ้างจากคนไทย

3. ญี่ปุ่น ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้

- ระดับอุดมศึกษาขอให้ประเทศไทยยื่นข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และขอให้ยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 1 และ MODE 2 รวมทั้งขอให้ยึดหลักของความโปร่งใสในเรื่องของกฎและระเบียบ

- ระดับการศึกษาผู้ใหญ่ขอให้มีการระเบียบที่เข้มงวดน้อยกว่าระดับอุดมศึกษา

4. นิวซีแลนด์ ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้

- การศึกษาระดับต้น ขอให้ประเทศไทยยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขในการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติใน MODE 1 MODE 2 สำหรับใน MODE 3 ขอให้ยกเว้นข้อจำกัดในเรื่องความเสมอภาคของชาวต่างประเทศ

5. ออสเตรเลีย ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้

- ระดับอุดมศึกษาขอให้ประเทศไทยยื่นข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และขอให้ยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 1 MODE 2 และ MODE 3 รวมทั้งขอให้ชาวต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้างได้

6. สหรัฐอเมริกา ได้ยื่นข้อเสนอไว้ดังนี้

- ระดับอุดมศึกษาขอให้ประเทศไทยยื่นข้อผูกพันในการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และขอให้ยื่นข้อผูกพันโดยไม่มีเงื่อนไขใน MODE 1 MODE 2 และ MODE 3

ข้อเสนอผูกพันของไทยในการค้าบริการด้านการศึกษา

สืบเนื่องจากองค์การการค้าโลกได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกยื่นข้อเสนอผูกพัน (Initial Offers) ด้านการค้าบริการภายในวันที่ 31 มีนาคม 2546 และการเจรจาเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ อยู่ในขั้นตอนการเจรจาการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาต่างๆ รวมถึงสาขาการศึกษา กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศจึงได้จัดประชุมเพื่อหารือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา) ตลอดจนสมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำตารางข้อเสนอผูกพันของไทยในการค้าบริการด้านการศึกษาเพื่อยื่นต่อประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก และประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบทวิภาคี

เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2546 ไทยจึงได้ยื่นข้อเสนอผูกพันต่อองค์การการค้าโลก โดยได้เพิ่มเติมข้อผูกพันในส่วนของการบริการด้านการศึกษา ดังนี้

- **ระดับอุดมศึกษา** เสนอผูกพันให้นักศึกษาไทยเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศได้ และผูกพันให้ครู อาจารย์ต่างชาติเข้ามาสอนในไทยได้ ในกรณีที่ได้รับเชิญหรือว่าจ้างจากสถาบันการศึกษาในไทย และมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ ตลอดจนคุณสมบัติอื่นๆ ตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการ

- **การศึกษาอื่นๆ** เสนอผูกพันเฉพาะโรงเรียนสอนภาษาต่างชาติ โดยให้นักเรียนไทยเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศได้ ให้ชาวต่างชาติเข้ามาจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาในไทยได้โดยถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 49 และให้ครู อาจารย์ต่างชาติเข้ามาสอนในไทยได้ ในกรณีได้รับเชิญหรือว่าจ้างจากสถาบันการศึกษาในไทย และมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ ตลอดจนคุณสมบัติอื่นๆ ตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มเติมข้อเสนอผูกพันในการศึกษาระดับต่างๆ ให้ครู อาจารย์ต่างชาติเข้ามาสอนในไทยได้ ในกรณีที่ได้รับเชิญหรือว่าจ้างจากสถาบันการศึกษาในไทย และมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ ตลอดจนคุณสมบัติอื่นๆ ตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ข้อเสนอผูกพันของไทยในสาขาการศึกษาได้รับความเห็นชอบแล้วจากกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอผูกพันนี้ยังไม่มีผลผูกพันจนกว่าการเจรจาฉบับปัจจุบันจะสิ้นสุด ซึ่งตามกำหนดเวลาที่ได้ตกลงไว้ในการประชุมรอบโตฮา จะต้องสิ้นสุดภายในสิ้นปี 2547

เขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรี (Free Trade Area) หมายถึง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม การทำเขตการค้าเสรีในอดีตมุ่งเน้นด้านการเปิดเสรีด้านสินค้า (goods) โดยการลดภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่ภาษีเป็นหลัก แต่ในเขตการค้าเสรีในระยะหลังๆ นั้น รวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการ (services) และการลงทุนด้วย

ขณะนี้ ไทยกำลังอยู่ในระหว่างการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรี กับ 8 ประเทศ และ 1 กลุ่มประเทศ ซึ่งการเจรจากับประเทศเหล่านี้ในด้านการบริการ มีความซับซ้อนต่างกัน โดยขณะนี้มีความตกลง FTA ไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement-TAFTA) ที่ได้ลงนามและมีความตกลงร่วมกันแล้วในการบริการด้านการศึกษาซึ่งออสเตรเลียสนใจที่จะมาเปิดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ไทยจึงได้สัญญาให้ออสเตรเลียเข้ามาจัดตั้งมหาวิทยาลัยได้ โดยถือหุ้นข้างมากได้สูงสุทธ้อยู่ที่ 60 ภายในปี 2548 แต่จะต้องเป็นสถาบันที่สอนในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึง life sciences, biotechnology และ nano-technology ต้องตั้งอยู่นอกกรุงเทพฯ และจังหวัดใหญ่ และไทยได้กำหนดให้สมาชิกของ University Council กึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย

นอกจากนี้ไทยอยู่ในระหว่างการเจรจา FTA กับจีน (ภายใต้กรอบอาเซียน-จีน) บาหลีเรน และ ญี่ปุ่น โดยกับจีนนั้นยังไม่ได้ลงในรายละเอียดว่าจะมีการหารือในสาขาการศึกษาหรือไม่ ส่วนบาหลีเรน ไม่ได้แสดงความสนใจในธุรกิจการศึกษา สำหรับญี่ปุ่น ไทยได้ขอให้ญี่ปุ่นเปิดตลาดด้านโรงเรียนสอนทำอาหารไทย ดนตรีไทย รำไทย มวยไทย ศิลปวัฒนธรรมไทยอื่นๆ ส่วนญี่ปุ่นต้องการให้ไทย เปิดตลาดทั้งหมด โดยเน้นบริการด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาอื่นๆ ดังเช่นที่ได้เรียกร้องใน WTO สำหรับการเจรจา FTA ด้านบริการระหว่างไทยกับอินเดีย สหรัฐอเมริกา แปรู และนิวซีแลนด์ ยังคงอยู่ในระยะเริ่มต้นและยังไม่มีหารือในรายละเอียดของแต่ละสาขาบริการ

การเปรียบเทียบระหว่างการเปิดเสรีด้านการค้าบริการกับการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการเสรีด้านค้าบริการกับการเปิดเสรีด้านค้าสินค้าจะพบว่ามี ความแตกต่างกันคือการเปิดเสรีการค้าสินค้าเป็นการเจรจาเพื่อลดมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบของภาษี และที่ไม่ใช่ภาษี เช่น การกำหนดโควตา การอุดหนุนการผลิตและการส่งออก และ มาตรการกีดกันในเรื่องมาตรฐานสินค้า สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม เป็นต้น แต่สำหรับการเจรจาการ เปิดเสรีการค้าบริการ จะเป็นการขายบริการที่ดำเนินการโดยผู้ขายบริการของสมาชิกอื่นขายบริการ เข้ามาในดินแดนของอีกสมาชิกหนึ่งโดย 4 วิธีที่กล่าวมา จึงไม่สามารถเก็บภาษีที่เขตแดนได้ การกีดกัน ทางการค้าจึงทำได้โดยใช้กฎหมายภายในให้การจำกัดจำนวนผู้บริการที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาขาย บริการในดินแดนและจำกัดปริมาณและมูลค่าของการให้บริการแทน ซึ่งเปรียบเหมือนโควตา และ จำกัดการให้สิทธิในการประกอบธุรกิจในประเทศได้เหมือนคนชาติ เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นว่าการ เปิดเสรีการค้าบริการตามหลักการและวิธีการที่ระบุไว้ในความตกลงได้จะต้องมีกฎหมายภายในที่ให้อำนาจอธิปไตยในการกำหนดมาตรการที่เป็นข้อจำกัดและเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามา ประกอบธุรกิจทุกประเภทและสาขาในประเทศไทย โดยเริ่มจาก

1. กฎหมายที่ใช้ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยต้องมีค่านิยามของคนต่างด้าว กล่าวคือตามความตกลง GATS ได้แบ่งผู้ขายบริการออกเป็นคนธรรมดาและนิติบุคคล คนธรรมดาคือบุคคลที่มีสัญชาติอื่นหรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศอื่นแต่ได้รับการปฏิบัติเหมือนคนชาติของประเทศนั้น สำหรับนิติบุคคลคือนิติบุคคลที่ได้รับการจดทะเบียนก่อตั้งในประเทศอื่น ซึ่งจะเห็นว่าตามพรบ.การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ได้ให้คำนิยามของ “นิติบุคคล” ไว้ โดยดูเฉพาะสัดส่วนการถือหุ้น ซึ่งเป็นเรื่องของความเป็นเจ้าของโดยไม่มีเงื่อนไขในเรื่องสัดส่วนของจำนวนกรรมการซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจการจัดการ ดังนั้น นิติบุคคลที่จดทะเบียนก่อตั้งในประเทศไทย ซึ่งมีคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลในต่างประเทศที่จดทะเบียนถือหุ้น 49% แต่มีอำนาจจัดการเนื่องจากมีกรรมการมากกว่า โดยผลของการมีหุ้นบุริมสิทธิหรือวิธีการอื่นที่ขบด้วยกฎหมายจึงไม่เป็นนิติบุคคลต่างด้าวหรือนิติบุคคลของสมาชิกอื่นตามคำนิยามของ GATS หากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยต่างชาติ

ซึ่งเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยถือหุ้นในนิติบุคคลที่จดทะเบียนก่อตั้งในประเทศไทยไม่เกิน 49% แต่มีอำนาจในการจัดการเพราะมีกรรมการมากกว่าก็ไม่ใช่เป็นนิติบุคคลของสมาชิกอื่น (juridical person of another member) แต่เป็นนิติบุคคลไทย จึงมีสิทธิในการประกอบธุรกิจเท่ากับคนไทย โดยไม่มีเงื่อนไข เพราะไม่เป็นคนต่างด้าว คำนิยามนี้จึงไม่สามารถใช้ในการจำกัดจำนวนหรือปริมาณ และตั้งเงื่อนไขให้นิติบุคคลเหล่านี้ดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติได้ตามความตกลง GATS ได้เพราะไม่เป็นนิติบุคคลของสมาชิกอื่น หากจะทำให้สามารถใช้กฎหมายในการตั้งข้อจำกัดหรือเงื่อนไขกับนิติบุคคลต่างด้าว ต้องแก้คำนิยามในพรบ.การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว ให้สอดคล้องกับคำนิยามที่กำหนดไว้ในความตกลง GATS

2. กฎหมายภายในจะต้องให้อำนาจอรัฐบาลในการกำหนดข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของ ผู้ขายบริการของสมาชิกอื่นที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ และต้องให้อำนาจอรัฐบาลในการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขายบริการของสมาชิกอื่นที่ประสงค์จะได้สิทธิประกอบธุรกิจบริการในประเทศไทยปฏิบัติในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยได้

3. มีกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของการให้บริการของคนต่างด้าว

4. กฎหมายต้องให้อำนาจอรัฐในการลด และเลิกมาตรการที่เป็นข้อจำกัดและเงื่อนไข

5. กฎหมายต้องให้อำนาจอรัฐในการออกมาตรการที่เป็นข้อจำกัดจำนวนและผู้ขายบริการ และปริมาณของการบริการโดยผู้ขายบริการของประเทศสมาชิกอื่น และตั้งเงื่อนไขในการให้การปฏิบัติของคนชาติได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเจรจาเปิดเสรีการบริการด้านการศึกษิตามความตกลง GATS ได้แก่ พรบ.การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทั้งที่เป็นคนธรรมดาและนิติบุคคลที่จะได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทย รวมทั้งธุรกิจการบริการทางการศึกษาที่ไม่มีกฎหมายจำกัดสัดส่วนการลงทุนหรือกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจไว้เป็นการเฉพาะ โดยตัวกฎหมายได้ให้อำนาจอรัฐในการกำหนดข้อจำกัด เงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในประเทศไทยให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยด้วย เช่น เงื่อนไขในการจ้างงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การจัดให้มีการวิจัยฝึกอบรม การนำเงินทุนเข้ามาใช้ในการประกอบกิจการผลิตเพื่อส่งออก ทั้งสินค้าและบริการ จึงเป็นกฎหมายที่จะต้องใช้กับการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการตามความตกลง GATS

ธุรกิจบริการด้านการศึกษานั้นมี พรบ.ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับโรงเรียน และมหาวิทยาลัยที่มี บทบัญญัติที่จำกัดสิทธิหรือกำหนดเงื่อนไขในการที่คนต่างด้าวทั้งที่เป็นคนธรรมดา (ครูและอาจารย์) และนิติบุคคล (โรงเรียนและมหาวิทยาลัย) จะประกอบธุรกิจบริการด้านการศึกษาในประเทศไทย แตกต่างจากที่ใช้กับคนไทยหรือนิติบุคคลไทยหรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการเปิดเสรีบริการด้านการศึกษาจึงควรมีการพิจารณากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อนำมา กำหนดเป็นข้อจำกัดและเงื่อนไขในการเปิดตลาด นอกจากนี้ ต้องตระหนักว่าการเปิดเสรีไม่ใช่ วัตถุประสงค์หลักของ WTO แต่เป็นเครื่องมือที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ คือ สมาชิกตกลง ที่จะเจรจาเปิดเสรีการค้ากันเพื่อให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลก เพื่อให้มีการจ้างงานอย่างทั่วถึง ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วโลก และเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของ ประเทศสมาชิกทั้งหมด โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งการเปิดเสรีให้ได้ประโยชน์จะต้องใช้ความ ตกลงในการดำเนินการนโยบายการค้าทั้งในทางรุกและทางรับ ในทางรุกคือการเรียกร้องให้ประเทศ สมาชิกอื่นเปิดตลาดบริการให้แก่ธุรกิจของไทย และในทางรับคือการใช้สิทธิในการค่อยๆ เปิดตลาด และตั้งข้อจำกัดและเงื่อนไขในการเปิดตลาดให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในบริการ ของไทย □

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

“การเปิดเสรีทางการศึกษา” และ

‘การเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการด้านการศึกษายาใต้องค์การการค้าโลก’

โดย สำนักเจรจาการค้าบริการ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

และ “การเจรจาการค้าระหว่างประเทศ” (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก www.dtn.moc.go.th

การประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษ ครั้งที่ 3 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

สมใจ ชีรวิฑู *

The Third Meeting of ASEAN Committee on Education

The Third Meeting of the ASEAN Committee on Education (ASCOE) was held from 16 to 17 August 2004 in Kuala Lumpur, Malaysia. The meeting was attended by delegates from Brunei Darussalam, Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Philippines Singapore, Vietnam, Thailand and representatives of the ASEAN Secretariat. The meeting was opened by the Hon. Dato' Mahadzir b. Mohd. Khir, Deputy Minister for Education of Malaysia, on behalf of H.E. the Minister of Education of Malaysia. In his opening remarks, a warm welcome was given to all ASEAN delegations attending the 3rd Meeting of the ASCOE, and several issues of concern for ASCOE in pursuing the regional goals for education collaboration in ASEAN were highlighted.

This paper explores the outcomes of each session. It begins with the opening speech which calls for the strengthening of regional and international cooperation, educational challenges faced by ASEAN and ASCOE initiatives. It also examines matters arising from the 2nd ASCOE Meeting in 2003, considers the ASCOE and SEAMEO collaboration and reports on the status of ASCOE projects both on-going and pending. It ends with recommendations by the writer, as a Thai participant to the meeting.

1. ภูมิหลัง

คณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา (ASEAN Committee on Education-ASCOE) ได้ปรับสถานะมาจากคณะอนุกรรมการอาเซียนด้านการศึกษาเมื่อปี 2545 มีภารกิจหลักในการส่งเสริมความร่วมมือของสมาชิกทางด้านการศึกษา สร้างการรับรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ ได้จัดการประชุมมาแล้วสองครั้ง คือ เมื่อปี 2545 ที่ประเทศกัมพูชา และ

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 8 ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปี 2546 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ปัจจุบันมีสมาชิก 10 ประเทศ คือ บรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

2. ผู้เข้าร่วมการประชุม

ผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา ครั้งที่ 3 ระหว่าง วันที่ 16-17 สิงหาคม 2547 ได้แก่ผู้แทนจากประเทศบรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม และผู้แทนจากสำนักเลขาธิการอาเซียนและซีมีโอ รวมทั้งหมด 24 คน สำหรับผู้แทนไทย นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าคณะ

3. พิธีเปิดการประชุม

Hon. Dato' Mahadzir b. Mohd. Khir รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศมาเลเซีย เป็นผู้เปิดการประชุม ได้กล่าวต้อนรับผู้แทนจากอาเซียนที่เข้าร่วมการประชุมฯ โดยแจ้งว่าการประชุมครั้งนี้จะเปิดโอกาสให้สมาชิกอาเซียนประสานความร่วมมือ และเจตนารมณ์ที่ดี เพื่อพัฒนาสังคมอาเซียน ทั้งนี้ สิ่งท้าทายทางการศึกษาที่อาเซียนเผชิญอยู่คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ สำหรับเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อช่วยลดความยากจน ความหิวโหย และเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ทุกคน และด้วยข้อจำกัด/จุดอ่อนด้านทรัพยากรจึงควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับองค์การนานาชาติ และภูมิภาคอื่น รวมทั้งนำผลจากการประชุมร่วมของ SEAMEO-ASEAN Task Force ที่จัดขึ้นที่กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา มาพิจารณาต่อเพื่อนำความรู้/ความชำนาญการของซีมีโอและอาเซียนมาสร้างประโยชน์ให้แก่ภูมิภาคอย่างแท้จริงต่อไป

4. สารสำคัญของการประชุม

นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมฯ โดยมีวาระสองปี คือปี 2547-2548 และนาย Raja Kamarudin Raja Ahmad รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการของมาเลเซีย ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นรองประธานการประชุม

ต่อจากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นที่สำคัญตามวาระการประชุม ดังนี้

4.1 ข้อเสนอจากที่ประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา ครั้งที่ 2

ก) ความร่วมมือระหว่าง ASCOE กับ SEAMEO

ผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียนได้รายงานผลการประชุมร่วมของคณะทำงานเฉพาะกิจซีมีโอ-อาเซียน (SEAMEO-ASEAN Task Force Joint Meeting) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 10-11 สิงหาคม 2547 ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเห็นชอบให้สำนักเลขาธิการอาเซียนและซีมีโอจัดเตรียมเอกสารกำหนดขอบเขตความร่วมมือและกลไกการทำงานเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคของสององค์กรดังกล่าว โดยขอให้ส่งเวียนให้สมาชิกพิจารณาในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนกันยายน 2547

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางในการทำงานของ ASCOE ในอนาคต โดยเสนอทางเลือก 4 ประการคือ (1) คงสภาพแบบเดิม (2) สำนักเลขาธิการอาเซียนและซีมีโอเข้าร่วมการประชุมของทั้งสองฝ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อน (3) จัดการประชุม ASCOE คู่ขนานกับการประชุมของซีมีโอเพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณ และ (4) บูรณาการ ASCOE เข้ากับโครงสร้างของซีมีโอ **ที่ประชุมฯ ได้ให้ความเห็นชอบให้จัดการประชุม ASCOE ครั้งที่ 4 ในปี 2548 คู่ขนานกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ (SEAMEO-HOM) ตามข้อเสนอนี้ 3 โดยมี** ข้อสังเกตว่า บรูไน ดารุสซาลาม ลาว กัมพูชา ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และมาเลเซีย แสดงความสนใจที่จะบูรณาการ ASCOE เข้าในโครงสร้างซีมีโอตามข้อเสนอนี้ 4 แบบค่อยเป็นค่อยไปซึ่งต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง และที่ประชุมยังได้มอบหมายให้สำนักเลขาธิการอาเซียนจัดทำเอกสารวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของ ASCOE ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณและความชำนาญการด้านวิชาชีพ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยขอให้นำเสนอเอกสารดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจของ ASCOE ที่จะจัดขึ้นพร้อมกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ ในเดือนธันวาคม 2547 ที่ประเทศไทย

ข) แผนปฏิบัติการของ ASCOE เพื่อเสริมสร้างการรับรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียน

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการของ ASCOE ในการสร้างการรับรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียนที่จัดเตรียมโดยสำนักเลขาธิการอาเซียน และได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

(1) เพิ่มข้อความในส่วนของการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อให้ ASCOE สามารถทบทวนและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้

(2) ศึกษากิจกรรมการเสริมสร้างการรับรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียนที่จัดโดยซีมีโอ เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน

(3) กำหนดตัวชี้วัดของการสร้างการรับรู้เรื่องอาเซียนดังกล่าว และศึกษาแนวทางที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ

(4) พิจารณาขอบเขตความร่วมมือระหว่าง ASCOE กับศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

(5) ขยายกรอบเวลาการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ “การบูรณาการอาเซียนศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา” ออกไปตามความเหมาะสม

ที่ประชุมเห็นชอบให้สำนักเลขาธิการอาเซียนจัดส่งร่างแผนปฏิบัติการที่ปรับปรุงใหม่ตามข้อเสนอแนะของที่ประชุมให้สมาชิกพิจารณาอีกครั้งก่อนการประชุม ASCOE ครั้งต่อไป

4.2 รายงานสถานการณ์ของโครงการของ ASCOE

ก) โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 5 (Fifth ASEAN Students Exchange Programme at the Secondary Level)

ฟิลิปปินส์ รายงานความก้าวหน้าของการเตรียมการจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 5 ซึ่งเดิมกำหนดจะจัดขึ้นในเดือนตุลาคม 2547 แต่ที่ประชุมได้ขอให้เจ้าภาพพิจารณาทบทวนระยะเวลาจัดโครงการใหม่เป็นปลายเดือนพฤศจิกายน 2547 หรือต้นเดือนธันวาคม 2547 เพื่อให้สมาชิกสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้มากขึ้น

ข) โครงการการแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระดับประถมศึกษาของอาเซียน (ASEAN Primary School Mathematics and Science Olympiad)

ที่ประชุมแสดงความชื่นชมอินโดนีเซียที่ประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระดับประถมศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 1 ที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 และจะสิ้นสุดในเดือนธันวาคม 2547 โดยที่ประชุม ASCOE ครั้งที่ 2 เมื่อปีที่ผ่านมา ได้เห็นชอบให้สมาชิกดำเนินโครงการต่อเนื่องโดยขอให้ร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และขอให้สมาชิกที่สนใจพิจารณาเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมในปี 2547 ด้วย ทั้งนี้ ที่ประชุมมีความเห็นว่าศูนย์เรคแซม (RECSAM) ซึ่งเป็นศูนย์ระดับภูมิภาคด้านการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของซีมีโอ ได้จัดกิจกรรมการแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาเช่นกัน ดังนั้น จึงเห็นชอบในหลักการให้สำนักเลขาธิการอาเซียน ร่วมกับอินโดนีเซีย และซีมีโอ พัฒนาโครงการร่วมระหว่างอาเซียนและซีมีโอในการจัดการแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกในอนาคต เพื่อรองรับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิอาเซียน และแหล่งเงินทุนอื่น โดยต้องผ่านการอนุมัติจาก ASCOE ด้วย

ค) โครงการบูรณาการอาเซียนศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถม และ มัธยมศึกษาของอาเซียน

ฟิลิปปินส์แจ้งว่าจะจัดประชุมระดับภูมิภาคสำหรับครู/นักการศึกษาเพื่อจัดทำเอกสารอ้างอิง (Sourcebook) ด้านอาเซียนศึกษา ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน หรือต้นธันวาคม 2547 ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับการจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ 5 ทั้งนี้ เอกสารดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้อ้างอิงและส่งเสริมการสอนเรื่องข้างต้นในโรงเรียนตามความเหมาะสม และเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่มีอยู่แล้ว มิได้เป็นเรื่องใหม่ นอกจากนี้ วัตถุประสงค์หลักของการจัดทำเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางจัดการสอนของครู มิใช่เป็นเอกสาร/หนังสือเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เสนอแนะให้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น **“Promoting ASEAN Studies in the Primary and Secondary Schools of ASEAN”** รวมทั้งได้ขอให้ประเทศสมาชิกจัดส่งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกเนื้อหาวิชาอาเซียนศึกษาที่จะจัดให้นักเรียนได้ศึกษา และหลักสูตรการสอนระดับชาติของประเทศสมาชิก ไปยังฟิลิปปินส์โดยด่วนต่อไป

ง. โครงการการศึกษาเปรียบเทียบทักษะที่จำเป็นในการจ้างงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอาเซียน

ที่ประชุมได้รับทราบว่ามาเลเซียและสำนักเลขาธิการอาเซียนได้เสร็จสิ้นการจัดทำ Term of Reference ของการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเพื่อส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในการจ้างงานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของอาเซียน เพื่อนำเสนอให้มูลนิธิอาเซียนพิจารณา ทั้งนี้ การประชุมดังกล่าวจะจัดขึ้นในไตรมาสแรกของปี 2548 นอกจากนี้ ที่ประชุมขอให้มาเลเซียรายงานความก้าวหน้าของโครงการแก่ผู้ประสานงานของ ASCOE ทราบเป็นระยะด้วย

4.3 รายงานผลการดำเนินงานของ ASEAN University Network (AUN)

ผู้แทนสำนักเลขาธิการ AUN ได้รายงานผลการดำเนินกิจกรรมของ AUN ตั้งแต่เดือนกันยายน 2546 - กันยายน 2547 ซึ่งที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตว่ากิจกรรมของ AUN ได้ก้าวหน้ามากตามข้อเสนอที่สมาชิกเครือข่ายได้ให้ไว้ โดยกิจกรรมดังกล่าวได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสมาชิกที่สนใจด้วยอีกทางหนึ่ง

4.4 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมร่วมระหว่างซีมีโอกับอาเซียน

ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการซีมีโอ ได้รายงานให้ทราบถึงผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างซีมีโอ และอาเซียน ตั้งแต่บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของทั้งสององค์กร ลำดับความสำคัญของการกิจและขอบเขตการให้บริการของซีมีโอ กิจกรรม/โครงการความร่วมมือระหว่างซีมีโอ-อาเซียน โดยแยกตามศูนย์ระดับภูมิภาคต่างๆ อาทิ การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการจัดการและบูรณาการวัฒนธรรมกับโปรแกรมการพัฒนา(ศูนย์ SPAFA) การประชุมนานาชาติว่าด้วยบทบาทหญิงชายในการสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ(ศูนย์ BIOTROP) การฝึกอบรมแก้วิทยากรด้านการวางแผนและการจัดการด้านการรู้หนังสือเพื่อขจัดความยากจน (ศูนย์ INNOTECH) การจัดทำโครงการเรื่องการส่งเสริมทักษะการพูดสื่อสารของครูในประเทศอาเซียน (ศูนย์ RELC) เป็นต้น

5. การประชุม ASCOE ครั้งที่ 4

ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดการประชุม ASCOE ครั้งที่ 4 ที่ประเทศไทย โดยจะจัดคู่ขนานกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของซีมีโอ ในเดือนธันวาคม 2548 ทั้งนี้ จะได้หารือกับสำนักงานเลขาธิการซีมีโอเพื่อกำหนดวันที่แน่นอนต่อไป

6 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ASCOE ควรได้กำหนดรูปแบบ/ระยะเวลาในการจัดทำโครงการ รวมทั้งจัดทำหนังสือคู่มือเพื่อให้สมาชิกใช้เป็นแนวทางในการวางแผน/จัดทำโครงการในรูปแบบเดียวกันและสอดคล้องกับลำดับความสำคัญและความสนใจของสมาชิก ทั้งนี้ เจ้าของโครงการควรได้จัดส่งโครงการให้สมาชิกอาเซียนได้พิจารณาและให้ข้อคิดเห็นล่วงหน้า ก่อนการประชุมในปีนั้นๆ พร้อมเตรียมจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน เพื่อประหยัดเวลาและดำเนินโครงการได้ทันที โดยมีต้องนำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาแก้ไขหลายครั้ง ซึ่งที่ผ่านมาบางโครงการต้องใช้เวลาพิจารณาถึง 4-5 ปี จึงได้เริ่มดำเนินการ □

เด็กไทยได้รางวัลประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ ประจำปี 2547 ประเทศญี่ปุ่น

เบญจพร มรยาทอ่อน *

The Twelfth Essay and Poster Contest 2004, Japan

The Children of the Earth's Club is a non-profit organization, which aims to provide an opportunity for children to be proactive in safeguarding the environment. It recently organized the Twelfth Essay and Poster Contest 2004, under the banner of 'Let's unite to protect our planet'. The goal of this contest was to have children express their thoughts in words and pictures on how they see the present situation and what they think about the future.

The paper reports on the presentation of certificates in Japan. Two Thai students received awards at the event. Mr. Rewat Tongcherd won special prize in the essay contest and Ms. Piyawadee Petchprapai received the Princess Takamado Award in the poster contest. Included is the prize winning essay, entitled 'My Grandmother's Garden'.

* เจ้าหน้าที่เวทีเทศสัมพันธ์ 4 กลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

สโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศไทยได้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และวิธีการอนุรักษ์โลก ภายใต้คำขวัญ คือ **“Let's unite to protect our planet”** โดยสโมสรจะจัดให้มีการประกวดเรียงความ และภาพโปสเตอร์ ขึ้นเป็นประจำทุกปี สำหรับการประกวดเรียงความ จัดให้มีขึ้นครั้งแรกในปี 2534 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กตระหนักถึงเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่ง **Prince Takamado** ทรงเป็นองค์ประธาน ในการจัดประกวด สำหรับการประกวดภาพโปสเตอร์ ได้จัดให้มีส่วนร่วมกับการประกวดเรียงความ เป็นครั้งแรกในปี 2540 ทั้งนี้ สโมสรฯ ได้จัดให้มีการประชุมอาเซียนสำหรับเด็กในงานมอบรางวัลจากการประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ด้วย ซึ่งการจัดประชุมอาเซียนสำหรับเด็ก ได้มีขึ้นครั้งแรก ในปี 2537 เพื่อส่งเสริมให้เด็กตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก และส่งเสริมการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งนำไปสู่การสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมของเด็กในภูมิภาคเอเชีย โดยการให้นักเรียนที่ได้รับรางวัลได้อภิปรายเกี่ยวกับวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ในปี 2547 สโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศไทยได้จัดให้มีการประกวดเรียงความครั้งที่ 14 และภาพโปสเตอร์ครั้งที่ 8 ในหัวข้อเรื่อง **“Let's Protect Our Planet”** ซึ่งเป็นการประกวดสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีนักเรียนจากประเทศต่างๆ ส่งเรียงความเข้าประกวด 698 ผลงาน และภาพวาดโปสเตอร์เข้าประกวด 702 ผลงาน ในจำนวนนี้มีผลงานประเภทเรียงความของนักเรียนไทย จำนวน 22 ผลงาน และ ภาพวาดโปสเตอร์จำนวน 176 ผลงาน ซึ่งนักเรียนไทยที่ได้รับรางวัลจากการประกวดครั้งนี้ มีจำนวน 2 คน คือ

1. **เด็กหญิงปิยะวดี เพชรประไพ** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนท้าวสุรนารี (2521) จังหวัดนครราชสีมา
ได้รับรางวัล Princess Takamado Award (ประเภทภาพโปสเตอร์)
2. **เด็กชายเรวัตกร ทองเขิด** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ได้รับรางวัล Special Award (ประเภทเรียงความ)

ในการนี้ สโมสร The Children of the Earth's Club ได้เชิญนักเรียนที่ได้รับรางวัล ทั้ง 2 คน ไปเข้าร่วมพิธีมอบรางวัลที่ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 17 - 20 สิงหาคม 2547 โดยผู้จัดรับผิดชอบ ค่าเดินทางระหว่างประเทศ ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าประกันภัยระหว่างที่พักอยู่ใน ประเทศไทยให้กับนักเรียนที่ได้รับรางวัล ซึ่งรายละเอียดของการมอบรางวัลดังกล่าว มีดังนี้

1. พิธีมอบรางวัล

จัดให้มีขึ้นที่อาคาร Josui Kaikan โดย Princess Kikuko Takamado ทรงเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีมอบรางวัลครั้งนี้ให้แก่นักเรียนจากประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลี ไทย และมาเลเซีย รวมจำนวนทั้งสิ้น 19 คน นักเรียนแต่ละคนจะได้รับมอบใบประกาศนียบัตร พร้อมทั้งเหรียญรางวัล และของขวัญเป็นที่ระลึก

▲ เด็กหญิงปิยะวดี เพชรประไพ
รับรางวัลจาก Princess Takamado
ประเภทภาพโปสเตอร์

▲ เด็กชายเรวัตร ทองเชิด
รับรางวัล Special Award ประเภทเรียงความ

▲ นักเรียนทั้งหมดที่ได้รับรางวัลถ่ายภาพร่วมกับ
Princess Takamado และกรรมการในการจัดงาน

▲ นักเรียนไทยถ่ายภาพร่วมกับ Princess
Takamado และล่ามชาวญี่ปุ่น Ms. Izuki Kato

2. การประชุมอาเซียนสำหรับเด็ก ครั้งที่ 11

นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดครั้งนี้ จำนวน 19 คน ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมอาเซียนสำหรับเด็ก ครั้งที่ 11 ร่วมกับนักเรียนที่ได้รับเชิญพิเศษจากฟิจิ และกาลาปากอส จำนวน 4 คน เป็นการประชุมในหัวข้อ “What you can do to preserve the diversity of life on this planet” โดยผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนนำภาพวาดของสัตว์หรือพืชในประเทศของตนที่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ (ขนาดของภาพ 35 x 50 ซม.) มาบรรยายเกี่ยวกับลักษณะ ที่อยู่ ชนิด และประเภทของสิ่งแวดล้อมของพืชหรือสัตว์ชนิดนั้น รวมทั้งเหตุผลที่ต้องมีการอนุรักษ์ คนละ 1 - 2 นาที ซึ่งการนำเสนอของนักเรียนแต่ละคน จะมีล่ามชาวญี่ปุ่นเป็นผู้แปลภาษาของนักเรียนจากประเทศต่างๆ เป็นภาษาญี่ปุ่น โดยล่ามของนักเรียนไทย คือ Ms. Izuki Kato ทั้งนี้ นักเรียนไทยได้นำเสนอเกี่ยวกับ นกเงือก และ เลียงผา

3. การเดินทางไปทัศนศึกษา

คณะผู้จัดได้พานักเรียนทุกคนที่ได้รับรางวัลไปทัศนศึกษาที่ Kasai Rinkai Aquarium เพื่อชมสัตว์น้ำชนิดต่างๆ ของประเทศญี่ปุ่น และพาไปชมที่สวนสัตว์ Ueno ซึ่งที่นี่มีสัตว์หลายๆ ชนิดที่มีอยู่ในประเทศญี่ปุ่นเอง และเป็นสัตว์ที่ญี่ปุ่นนำมาจากประเทศต่างๆ โดยมีช้างจากประเทศไทยอยู่ในสวนสัตว์แห่งนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

การประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ ของสโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศญี่ปุ่น เป็นโครงการที่ดี เนื่องจากเป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเยาวชน ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ นักเรียนที่ได้รับรางวัล ก็มีโอกาสดำเนินการในพิธีมอบรางวัลที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ โดยสามารถนำมาปรับใช้กับตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

อนึ่ง ในการเดินทางไปรับรางวัลที่ประเทศญี่ปุ่นของนักเรียนไทยทั้ง 2 คนดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณามอบหมายให้นางสาวเบญจพร มรียาทอ่อน เจ้าหน้าที่จากสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ร่วมเดินทางไปด้วย เพื่อดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียนไทยทั้ง 2 คน โดยผู้จัดที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้ให้การสนับสนุนในเรื่องค่าพาหนะเดินทาง และค่าที่พักในระหว่างการเดินทางปฏิบัติงานที่ประเทศญี่ปุ่น □

เรียงความของนักเรียนไทยที่ได้รับรางวัลการประกวดเรียงความ
ประจำปี 2547
ของสโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศไทยปุ่น

My Grandmother's Garden

Since I was born, my family stayed at grandmother's house. She has a big land. My cousin stays in this land also. Opposite our land, there is a tapioca factory. Our neighbours' land and grandmother's land are grown tapioca and used chemical fertilizer for long time ago. One day, the factory closed, we do not know where we can sell our tapiocas. Our land cannot grow any plants and vegetables because those chemicals destroy our soil as well as kill organic and biocromatic. My grandfather went to consult with the teacher at Agriculture College. The teacher advised my grandfather to use Biofertilizer. My grandfather used Biofertilizer every time when grew plants and vegetables.

Under a big guava tree in front of my grandmother's house, our neighbours and the teacher from Agriculture College come to give food to the monks every morning. They talk about the soil in their garden that it is not good to grow any plants. They also cannot grow tapiocas because the transportation is too expensive to take them to new industry. I heard the teacher told them to make and use biofertilizer. He asked them to mix browns and greens. Browns are dry and dead plant materials such as straw, dry brown weeds, dry leaves and wood chips or sawdust. Greens are fresh green plant such as green weeds from the garden, kitchen fruit and vegetable scraps, green leaves, fresh cow manure. He said "A good mix of browns and greens is the best nutritional balance for the microbes."

I always go with my grandfather to get cow manure from the Agriculture College's farm. We make biofertilizer by ourselves. My grandfather grows many kinds of plants in the garden, the end of

the garden is grown magosa trees and pine trees to withstand the wind. The left side of the land close to the canal, he grows bamboos, he told us "Those bamboos protect our soil in rainy season; the water come down from the mountain and take a lot of soil out from our land. Now, we do not lose a lot of soil in rainy season because we have a giant bamboo tree."

Around my grandmother's garden, we have many kinds of plants; they are natural fences. We have ten dogs run around in our garden. They look after our houses and garden.

My grandfather grows mango trees, lemon trees, jackfruit trees and sandorica trees. I always help my grandmother grow lemon grasses, peppers, chili, brazil leaves, galanga and bananas. Now, in our garden has many kinds of birds, butterflies and squirrels. They come to eat our bananas and fruits.

In the canal has many kinds of fish, it has no bad smell from tapioca anymore. All of the fish come back and birds come to eat the fish.

I like to sit on the banks of the canal to see birds that fly to look for the fish and listen to the wind blows the bamboo leaves. My uncle likes fishing in the canal. He always gets the catfish. He uses a yellow soap, name is Sunlight for fishing those catfish. I do not understand why catfish like to eat yellow soap.

Natural resources are very important for human beings and animals. Plants, water, land and mineral are natural resources. If we do not help together to save them, we cannot stay on the earth, so we must learn and understand the nature and save them forever. □

"TO DESTROY FOREST IS TO DESTROY OUR LIFE"

การรู้หนังสือย่อมทำให้เราเป็นอิสระ

อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์ *

Literacy as Freedom: International Literacy Day 2004

International Literacy Day is celebrated each year on 8 September. The aim: is to highlight the importance of literacy to individuals, communities and societies. The theme of the 2004 celebration was 'Literacy and Gender'. Today almost one in every seven people is illiterate, and out of a total of 860 million illiterate adults more than 500 million are women.

The paper provides a definition of 'literacy' and gives background information on International Literacy Day together with a statistical overview. It looks at literacy prizes (received by the Thai Ministry of Education), reviews the United Nations Literacy Decade (2003-2012), and outlines the six lines of action to implement literacy for all. It relates this to the Thai context and includes the 2004 celebration in Thailand. It concludes with a message from the UNESCO Director-General.

การรู้หนังสือ ถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนซึ่งได้ประกาศมาแล้วกว่า 50 ปี (Universal Declaration of Human Rights) ในโลกปัจจุบัน มีผู้ที่ไม่รู้หนังสือที่เป็นผู้ใหญ่มากกว่า 862 ล้านคน (2 ใน 3 เป็นสตรี) และเด็กในวัยเรียนกว่า 113 ล้านคน ที่ไม่ได้ไปโรงเรียน ถ้าเหตุการณ์ยังคงเป็นอยู่เช่นนี้ คาดว่าในปี พ.ศ. 2558 อัตราจะเพิ่มขึ้นอีก 85%

* เจ้าหน้าที่เวทีเทศสัมพันธ์ 7 ว กลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ความเป็นมา

เป็นเวลาเกือบทศวรรษแล้ว ที่โลกได้มีการเฉลิมฉลองวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ (International Literacy Day) ในวันที่ 8 กันยายนของทุกปี โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นเตือนให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของการรู้หนังสืออันเป็นหลักการของยูเนสโกจากที่ประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโกครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2489 ซึ่งผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกได้เรียกร้องให้ชาวโลกให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อปวงชน (Non-formal Education for All) โดยเฉพาะเด็กที่ตกหล่นอยู่นอกโรงเรียนและในที่ประชุม World Conference of Ministers of Education on the Eradication of Illiteracy ณ กรุงเตหะราน เมื่อปี พ.ศ. 2508 มีการเสนอให้วันที่ 8 กันยายน ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของการประชุมดังกล่าว ให้เป็นวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ

ประเด็นที่ องค์การ UNESCO นำเสนอในช่วงทศวรรษนี้คือ การรู้หนังสือเป็นการให้อิสราภาพแก่ผู้คนทั้งหลาย (Literacy as Freedom) เป็นอิสรภาพจากความไม่รู้ อิสรภาพจากความยากจน อิสรภาพจากความเจ็บไข้ได้ป่วย เพียงเพราะคนเหล่านั้นมีความรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อรู้หนังสือและมีโอกาสนำไปปฏิบัติแล้ว ก็จะช่วยให้อ่านออกเขียนได้ อย่างเสรี และมีชีวิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น การรณรงค์ในวันที่ 8 กันยายน จึงเป็นความพยายามที่จะเรียกร้องให้รัฐบาลของทุกๆ ประเทศ และทุกๆ คนในสังคมตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องระดมสรรพกำลังแก้ไขปัญหาคความไม่รู้หนังสือของประชากรในประเทศ ปัจจุบันมีรางวัลที่เกี่ยวกับการรู้หนังสือ (2004 UNESCO Literacy Prize) ได้แก่ The International Reading Association Literacy Award, The Noma Literacy Prize, King Sejong Literacy Prizes และ The Malcolm Adiseshiah International Literacy Prize

สำหรับหัวข้อในปี 2547 นี้ ได้แก่ “การรู้หนังสือและความเสมอภาคทางเพศ” (Literacy and Gender) ยูเนสโกได้จัดงานเฉลิมฉลองขึ้น ที่กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ โดยเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมนานาชาติเรื่องการศึกษา (International Conference on Education) ประเทศที่ได้รางวัลในปีนี้ได้แก่ มอริเชียส บราซิล และ สาธารณรัฐประชาชนจีน

รางวัลนานาชาติ : ความสำเร็จที่เราภาคภูมิใจ

จวบจนปัจจุบัน รางวัลจากนานาชาติที่ประเทศไทยได้รับมี 7 รางวัล มีดังนี้

1. รางวัลเนสซิม ฮาบีฟ (Nessim Habib Award) จาก UNESCO เมื่อปี 2527 ได้รับรางวัลที่ 1 ประเภทสื่อโสตทัศนูปกรณ์ เรื่อง “อาศรม” และรางวัลที่ 3 ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ส่งเสริมการอ่าน
2. รางวัลนอมา (Noma Prize) จาก UNESCO เมื่อปี 2530 ได้รับรางวัลชนะเลิศเกี่ยวกับโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ

3. รางวัลเอซีซียู (ACCU Prize) จากศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียขององค์การยูเนสโก (ACCU) เมื่อปี 2530 ได้รับรางวัลที่ 3 เกี่ยวกับสื่อด้านการรู้หนังสือ

4. รางวัลนอมา (Noma Prize) จาก UNESCO เมื่อปี 2537 ประเภทชมเชยเกี่ยวกับโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.)

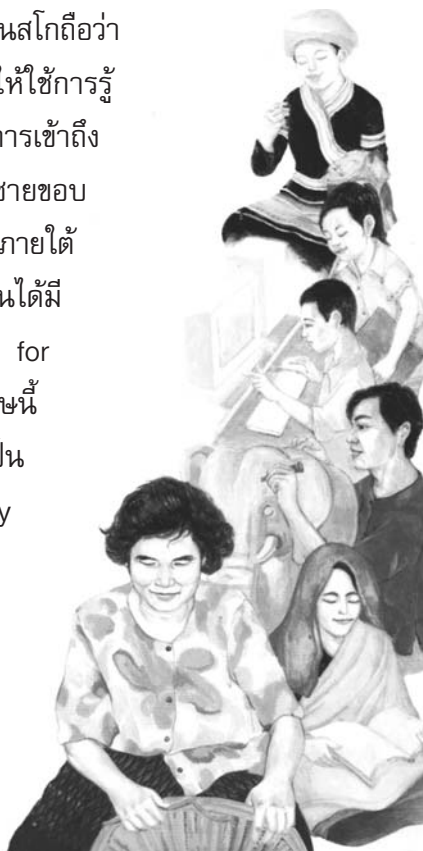
5. รางวัลเกียรติยศ “ESCAP HIRD Award” จากสหประชาชาติ เมื่อปี 2541 เกี่ยวกับการพัฒนางานรู้หนังสือกับผู้ด้อยโอกาส โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนำปรัชญา “คิดเป็น” มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม กศน.

6. รางวัลนอมา (Noma Literacy Prize) จาก UNESCO เมื่อปี 2545 เกี่ยวกับโครงการ กศน. หลังช้าง เป็นโครงการแปลกใหม่ในด้านการส่งเสริมการรู้หนังสือของผู้ด้อยโอกาส

ทศวรรษสหประชาชาติแห่งการรู้หนังสือ

ทศวรรษสหประชาชาติแห่งการรู้หนังสือ (2546-2565) ที่สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้กำหนดไว้ และยูเนสโกถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการการศึกษาเพื่อปวงชน ได้ขยายผลให้ใช้การรู้หนังสือเพื่อสื่อสารกับคนในสังคมที่กว้างขวางขึ้น ทั้งนี้ เน้นการเข้าถึงกับกลุ่มคน 2 ประเภท คือ กลุ่มคนยากจนที่สุด และชนชายขอบ (the poorest and most marginalized groups of people) ภายใต้การรณรงค์ที่ว่า “การรู้หนังสือเพื่อปวงชน : ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีสิทธิมีเสียง และได้มีโอกาสเรียนรู้ (Literacy for All : Voice for All, Learning for All) โดยเสนอยุทธศาสตร์สำหรับทศวรรษนี้ 6 ประการ ได้แก่ การรวมเรื่องการรณรงค์การรู้หนังสือเอาไว้เป็นส่วนสำคัญของนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ (Policy Change), จัดรูปแบบการศึกษาที่มีแนวเปิดทั้งตามระบบและนอกระบบ (Flexible Programmes), การเสริมสร้างศักยภาพ (Capacity-building), ใช้การค้นคว้าวิจัยเป็นฐาน (Research), ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม (Community Participation) และการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลในทุกกระดับ (Monitoring and Evaluation)

United Nations
Literacy Decade 2003-2012
Literacy as Freedom

สรุปสารจากผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส เนื่องในโอกาสวันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ ปี 2547

นายโคอิชโร มัทซุอุระ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก กล่าวว่า การเฉลิมฉลองของเราครั้งนี้มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากปีนี้เป็นปีต่อเนื่องจากเหตุการณ์สำคัญของปี 2546 ที่สหประชาชาติได้ประกาศเริ่มต้นทศวรรษแห่งการรู้หนังสือ แม้ว่าในหลายประเทศจะมีความก้าวหน้ามาก แต่ผู้ใหญ่มากกว่า 860 ล้านคนยังคงไม่รู้หนังสือ และเด็กกว่า 100 ล้านคนที่ไม่ได้เข้าโรงเรียน นอกจากนี้ มีเด็กจำนวนมหาศาล คนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ ที่เข้าโรงเรียนหรือเข้าร่วมโครงการการศึกษาอื่นๆ แต่ไม่ผ่านระดับการรู้หนังสือตามเกณฑ์ที่กำหนด สิ่งนี้เองเป็นปัจจัยสำคัญในการจุดประกายให้เกิดพันธกิจร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายข้อที่ 4 ในเวทีการประชุมโลก ว่าด้วยเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนที่จัดให้มีขึ้นที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล เมื่อเดือนเมษายน 2543 เป้าหมายดังกล่าวเน้นในเรื่องการเพิ่มระดับการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะสตรีให้ถึงร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2558 ในวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือของปีนี้ ในสถานการณ์ที่ประชากรทุก 7 คนจะเป็นหญิง 1 คน ที่ไม่รู้หนังสือ ความไม่เป็นธรรมนี้ประกอบไปด้วยประชากรสตรีที่เป็นผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือจำนวนสองในสามของประชากรโลก จึงมีความจำเป็นเด่นชัดที่ต้องจัดโครงการการรู้หนังสือให้แก่กลุ่มผู้เรียนที่เป็นสตรีและเด็กหญิงที่อยู่ในนอกระบบโรงเรียนเป็นพิเศษ รวมถึงบุรุษและเด็กชายที่ขาดโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพด้วยเช่นกัน การส่งเสริมให้เกิดการเท่าเทียมกันทางเพศในการจัดการศึกษาเพื่อการรู้หนังสือ มิได้หมายถึงการสร้างความแตกแยกระหว่างหญิงและชายแต่หมายถึงการให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่กลุ่มผู้เรียนที่เปราะบางกว่า ในตอนท้าย ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกได้เน้นว่า “ข้าพเจ้าขอเรียกร้องให้ทุกประเทศ ทั้งที่ร่ำรวยและยากจน องค์กรหุ้นส่วนทั้งหลายในสหประชาชาติ ผู้ให้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันและที่เป็นเอกเทศ รวมถึงประชากรทุกชนแห่ง ต่างถือเอาโอกาสนี้ต่อสู้กับสิ่งท้าทาย ในการขจัดคำศัพท์ “ผู้ไม่รู้หนังสือ” (illiterate) ออกจากพจนานุกรม”

ความหมายของ “Literacy” ในบริบทของประเทศไทย

“Literacy” เป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับการศึกษาในทุกประเทศว่าจะสามารถแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือได้อย่างไร **ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์** กศน. ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า ประเทศไทยเรานั้นได้ดำเนินการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือในระดับอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลยอย่างต่อเนื่องมาตลอดกว่า 65 ปี จนปัจจุบันมีผู้ที่ตกค้างที่ยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลยประมาณ ร้อยละ 2 ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือมีข้อจำกัดอื่นๆ ที่ไม่สามารถได้รับการบริการของรัฐได้ แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นความจริงก็คือ สภาวะของการไม่รู้หนังสือนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว การไม่รู้หนังสือไม่ได้หมายความว่าอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ เท่านั้นเสียแล้ว อาจกล่าวได้ว่าความหมายของการไม่รู้หนังสือนั้นแปรผันไปตามบริบทของสังคม

ที่เปลี่ยนแปลงไป ในโลกยุคปัจจุบัน การไม่รู้หนังสือ จึงหมายถึงความไม่รู้สิ่งที่เป็นพื้นฐานของคนในสังคม และไม่มีความรู้พอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยในสังคมที่สลับซับซ้อน

ที่จริงเมื่อแรกบัญญัติศัพท์คำว่า Literacy โดยหมายความว่า การรู้หนังสือนั้น เพราะบริบทของประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาการไม่รู้หนังสือ ซึ่งเป็นอุปสรรคของการพัฒนาประเทศและโดยรากศัพท์ก็เกี่ยวข้องกับการรู้หนังสือธรรมดา จึงเป็นเรื่องที่เราต้องทำความเข้าใจใหม่ต่อความจำเป็นของคนไทยในปัจจุบัน และต้องรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือกันใหม่

การแพร่ขยายอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่นำทั้งความเจริญก้าวหน้าและปัญหาให้กับสังคม เป็นสถานะที่หลีกเลี่ยงได้ยาก เรามีทางเลือกไม่มากนักในการที่จะอยู่ท่ามกลางกระแสดังกล่าว วิธีที่ดีที่สุดคือการปรับตัวอย่างเหมาะสมในกระแสดังกล่าว ซึ่งต้องใช้ความรู้อีกชุดหนึ่งที่ไม่ใช่การอ่านออกเขียนได้ธรรมดา แต่ควรจะเป็นการรู้หนังสือในระดับสากล (International Literacy) ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการก้าวเข้าสู่สังคมโลก

ในสังคมปัจจุบันนอกเหนือจากการอ่าน เขียน พูด ภาษาไทยถูกต้องแล้ว ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ที่กลายเป็นภาษาสากลไปแล้ว ก็เป็นความจำเป็นเพราะเราต้องสื่อสารกับโลกมากขึ้น แม้จะอยู่เฉยๆ ไม่คิดจะออกนอกประเทศเลยก็ตาม นอกจากนี้ ในอนาคต ภาษาอื่นๆ ในภูมิภาคก็มีความสำคัญไม่น้อยด้วย ทั้งภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษามลายู ภาษาอาหรับ ฯลฯ ดังนั้นความสามารถทางภาษาจึงเป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง Literacy ประการหนึ่ง

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ ได้สรุปว่า ความหมายของการรู้หนังสือในระดับสากลดังที่เสนอมานี้ เป็นเรื่องใหญ่ และคงเป็นประเด็นสำหรับการปฏิรูปการศึกษา และท้าทายหน่วยงานที่รับผิดชอบ การศึกษานอกโรงเรียนด้วยว่า จะสามารถแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือในระดับสากลได้อย่างไร

การเฉลิมฉลอง International Literacy Day ในประเทศไทย

ในประเทศไทย ได้กำหนดให้ วันที่ 8 กันยายน เป็น **วันทีระลึกสากลแห่งการเรียนรู้หนังสือและวันการศึกษานอกโรงเรียน** ในปีนี้ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดงานเฉลิมฉลองขึ้นระหว่างวันที่ 8-10 กันยายน 2547 ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (ท้องฟ้าจำลอง) โดยในพิธีเปิด นายสุธรรม แสงประทุม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ผู้แทน กศน. กล่าวรายงาน ผู้แทน UNESCO อ่านสารจากผู้อำนวยการใหญ่ UNESCO ณ กรุงปารีส ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน อ่านสารของนายกรัฐมนตรี ประธานแสดงปาฐกถา และกล่าวเปิดงาน ชมวิดีโอทัศน์ “NFE FOR ALL” และมอบรางวัล กศน. ดีเด่น นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการ กิจกรรม การแสดง และผลิตภัณฑ์ของชุมชนต่างๆ ด้วย

▲ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสุธรรม แสงประทุม) เป็นประธานเปิดงานวิชาการ
ที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ และวิชาการศึกษานอกโรงเรียน พร้อมเยี่ยมชมงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ ประจำปี 2547
ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา (ท้องฟ้าจำลอง เอกมัย) เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2547

นายสุธรรม แสงประทุม กล่าวว่าท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก บางเรื่องก็อยู่เหนือความคาดหมาย สิ่งหนึ่งที่ยังคงต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและไม่เปลี่ยนแปลงคือบทบาทและภารกิจที่งานการศึกษานอกโรงเรียนจะมีต่อสังคม เพื่อกลุ่มคนด้อยโอกาสในสังคม และเพื่อส่งเสริมผู้ที่ต้องการโอกาสพัฒนาตนเองเพื่ออนาคตที่ดีกว่าในฐานะของผู้บริหารการศึกษาของประเทศ จึงอยากเห็นการศึกษาเป็นตัวชี้้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาตามแนวนโยบายของรัฐบาล ในด้านการนำหลักเรื่อง “คิดเป็น” มาใช้ โดยให้โอกาสเขาได้คิดวิเคราะห์ด้วยข้อมูลหลายด้าน ทั้งหลักวิชาการ สภาพสังคม และความต้องการของบุคคล จะช่วยให้คนได้มีกระบวนการคิดที่ดี เป็นเครื่องมือตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยและเหตุการณ์ □

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :

- 1) กลุ่มวิเทศสัมพันธ์ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 3) ‘Education : International Literacy Day’ และ

‘World Literacy in Brief – A Statistical Overview’ (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก <http://portal.unesco.org/education>

Director General Message on the occasion of International Literacy Day, 8 September 2004

On 8 September each year for almost the last four decades, the world has celebrated International Literacy Day. Our celebration is particularly significant as this annual international event has gained valuable momentum following the 2003 launch of the **United Nations Literacy Decade (UNLD)**. Together, we must capitalize upon this important opportunity to reflect on the world's progress in literacy and to move forward.

Despite notable advances in many countries, over 860 million adults are illiterate and over 100 million children have no access to school. Moreover, countless children, young people and adults who attend school or other educational programmes fall short of the required level to be considered literate in today's increasingly complex world. This should be a major preoccupation in light of the international community's commitment to the fourth goal agreed by the participants in the World Education Forum on Education for All (EFA) held in Dakar, Senegal, in April 2000. This Dakar goal focuses upon "achieving a 50 per cent improvement in levels of adult literacy by 2015, especially for women, and equitable access to basic and continuing education for all adults."

The emphasis within the fourth Dakar goal on women's literacy leads us to the theme of this year's International Literacy Day, namely, **'literacy and gender'**. In a situation where almost one in seven people is illiterate, this injustice is compounded by the fact that two-thirds of the world's illiterate adults are women. There is a clear need for literacy programmes that address the groups of learners that most need special attention – notably women and girls who are not in school. Where men and boys lack access to quality learning opportunities, they too need special attention. Promoting gender equality in literacy education does not mean pitting women against men. It means giving special attention to the more vulnerable groups of learners.

National and local governments as well as non-governmental organizations (NGOs) must ensure that literacy is high on their agenda. Equally important is the quality of the literacy programmes. One of the most important factors influencing literacy provision is gender sensitivity. This means that programmes have to recognize women and men as equal members of society and as valuable citizens. Programmes must move away from the traditional and stereotypical and offer equal life opportunities and choices.

I call on all countries, rich and poor, partner agencies in the United Nations, bilateral and private donors and, indeed, private citizens everywhere, to rise to the occasion and take on the challenge to make sure that the word **"illiterate"** is eradicated from our vocabulary.

A literate world is a possible and desirable one. There are enough resources. What is now needed is the collective will of the international community to ensure that the necessary support is forthcoming.

Koïchiro Matsuura

การสัมมนาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุก ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

ยุวดี ภูริโกไคย *

Seminar on Proactive Strategy on International Cooperation of the Ministry of Education

In the third quarter of 2004, the Bureau of International Cooperation organized a seminar entitled, “Proactive Strategy on International Cooperation of the Ministry of Education for Education Quality Management: under Bilateral and Multilateral Framework during 2005-2006”. The seminar took place at the Bangkok Palace Hotel, during 5-6 August 2004. Over one hundred participants comprising administrators, experts, researchers, as well as officials from the Ministry of Education, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Public Health, Ministry of Commerce (Department of Trade Negotiations), Office of the National Economic and Social Development Board and Ministry of Social Development and Human Security attended the event.

This paper is based on the keynote lecture, entitled ‘International Cooperation to Develop Thailand Education Quality’, given by Khunying Kasama Varavarn, Permanent Secretary for Education. In addition, it explores the proceedings and outcomes of each session.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยตามกรอบความร่วมมือพหุภาคี/ทวิภาคี ปี 2548-2549 ระหว่างวันที่ 5-6 สิงหาคม 2547 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส มีสาระสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วยผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย ด้านการศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ จากทั้ง 5 หน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ และจากหน่วยงานภายนอก อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์ ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 110 คน

* หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

2. คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง **ยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย** ได้กล่าวถึงความสำคัญในการสร้างทีมวิเทศสัมพันธ์กระทรวงศึกษาธิการ และการพัฒนาความร่วมมือด้านต่างประเทศระหว่างหน่วยงานเพื่อสนองนโยบายการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้แนวทางการพัฒนางานด้านต่างประเทศ ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์การเป็นศูนย์กลางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความสำคัญต่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย ใช้การตลาดเพื่อดำเนินการเชิงรุกด้านการศึกษา กับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพข้าราชการ/ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนด้วยการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในทุกกระดับ เป็นต้น

2.2 ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไปสู่มาตรฐานสากล สร้างกระบวนการคิด วิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรสร้างวัฒนธรรมไทยสู่การเป็นวัฒนธรรมโลก (Global Culture) เสาะแสวงหาความรู้ในระดับสากล (Global Explorer) พัฒนาความรู้ในระดับโลก (Global Knowledge) เป็นสมาชิกของชุมชนโลก (Global Citizen) สร้างมาตรฐานการศึกษาของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก (Global Qualification) ทั้งนี้ สิ่งดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ด้วยการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กในทุกกระดับ ส่งเสริมการวิจัย สร้างเครือข่าย และการพัฒนาบุคลากร

2.3 การเรียนรู้วิถี/เครือข่าย/รูปแบบการทำงานใหม่ โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานเอกชนและสมาคมวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งการเรียนรู้วิถีใหม่ๆ ของประเทศที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านการศึกษา เช่น การเปิดเสรีทางการค้า เป็นต้น

3. สรุปการอภิปรายกลุ่ม เรื่อง **ยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือต่างประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สำหรับปี 2548-2549** สรุปประเด็นได้ดังนี้

- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวถึงการ รายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาห้าสหัสวรรษของสหประชาชาติของประเทศไทย โดยในด้านการศึกษ ได้กำหนดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาจนถึงระดับประถมศึกษา สำหรับประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นภายในปี 2549 และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายในปี 2558

- ผู้แทนกรมวิเทศสหการ กล่าวถึง นโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันที่เน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศเกิดใหม่ และส่งเสริมประเทศไทยให้เป็น Center of Excellence ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี

- ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ การเจรจาการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบันเน้นการเจรจาความร่วมมือในกรอบทวิภาคีมากกว่าพหุภาคี ประเทศไทยได้เปิดการเจรจาการค้ากับหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น จีน อินเดีย นิวซีแลนด์ บาห์เรน เปรู รวมทั้งในประเทศกลุ่ม BIMSTEC และประเทศออสเตรเลีย ที่ได้มีการลงนาม FTA ร่วมกัน โดยมีการส่งเสริมความร่วมมือในด้านการศึกษาด้วยการเปิดโอกาสให้ชาวออสเตรเลียเข้ามาตั้งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยชาวออสเตรเลียสามารถเข้าถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 60 และกรรมการของสถาบันการศึกษาของออสเตรเลียจะต้องมีคนไทยถือหุ้นเกินกว่าครึ่งหนึ่ง โดยสามารถจัดตั้งสถาบันได้เฉพาะในต่างจังหวัดเท่านั้น

- ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข กล่าวถึงปัญหาโรคเอดส์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเอเชีย ซึ่งประชากรติดโรคเอดส์เป็นอันดับ 2 ของโลก มีคนติดเอดส์วันละ 14,000 คน ประเทศไทยจึงควรมีโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนให้รู้จักการป้องกันโรคเอดส์

- ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวถึงยุทธศาสตร์ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการแข่งขันอย่างยั่งยืนของประเทศ

4. การอภิปรายเรื่อง ยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือกับต่างประเทศทางการศึกษา ของหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับปี 2548-2549 สรุปได้ดังนี้

- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กล่าวถึงยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ที่ให้ความสำคัญต่อการการจัดทำยุทธศาสตร์รองรับการเปิดเสรีทางการค้าและการบริการด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษา การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางอุดมศึกษานานาชาติ และการส่งเสริมศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางวิชาการระหว่างประเทศ

- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างโอกาสทางการศึกษา การเพิ่มมาตรฐานการศึกษา และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

- ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของหน่วยงานที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล การพัฒนาอาชีวศึกษาของไทยให้เป็นศูนย์กลางการอาชีวศึกษาในภูมิภาค และการศึกษาต่อเนื่อง

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. จะได้นำสรุปผลและข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา ดังกล่าว เสนอต่อที่ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยตามกรอบความร่วมมือพหุภาคี/ทวิภาคี ปี 2548-2549 เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ และคณะรัฐมนตรีต่อไป □

ไปดูการประชาสัมพันธ์กับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ประเทศเพื่อนบ้าน

ปนัดดา งามสมพล *

Study Visit on Public Relations and Electronics to Malaysia and Singapore

The ‘Workshop to Develop Information Related to Public Relations’ was organized by the Information Section, Office of the Permanent Secretary, MOE during 20 August-4 September 2004. The workshop was excursion to Malaysia and Singapore, as study visit by the MOE administratives and officials concerned.

In Singapore, the paper examines Science Centre and its public relations. For Malaysia, the paper explores study visit at Multimedia University, where offers a wealth of opportunities in a wide range of high quality undergraduate and postgraduate programmes. The university aims to produce graduates with ability to innovate contribute and lead in the IT and multimedia industry. For further information, please see : www.mmu.edu.my.

หลายๆ องค์กรโดยเฉพาะในหน่วยงานเอกชน ได้ให้ความสำคัญและทุ่มเทงบประมาณ ระดมความคิดในการวางแผนประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และสินค้าขององค์กรโดยผ่านสื่อและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน สาระสำคัญของการประชาสัมพันธ์ จึงมิใช่เพียงแต่การคาดหวังประโยชน์ระยะสั้นให้กับองค์กร องค์กรจะดำรงชีวิตอยู่อย่างยั่งยืน มั่งคั่ง และเป็นที่ยอมรับ อยู่เสมอ หากการนำเสนอความเป็นองค์กรนั้นต่อสาธารณชน มีความต่อเนื่อง น่าสนใจ สร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจน ผลที่จะกลับมาสู่องค์กร อาจสร้างประโยชน์ต่อองค์กรได้ในระยะยาว

สำหรับหน่วยงานในภาครัฐบาลนั้น การประชาสัมพันธ์ได้กลายมาเป็นภารกิจหนึ่งไปแล้ว สำหรับหน่วยงาน นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่เราคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว เช่น หนังสือ

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 กลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์แล้ว ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในหน่วยงานราชการ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ เว็บไซต์ ซึ่งเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทุกหน่วยงานต้องมี และมีเพื่อทำหน้าที่เป็นฐานข้อมูลของหน่วยงานเอง เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับบุคคลภายนอกให้เข้าถึงข้อมูลในการบริการประชาชนของภาครัฐ มากไปกว่านั้น ยังเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่สร้างปฏิสัมพันธ์อย่างรวดเร็วระหว่างภาคราชการ ภาคเอกชนและประชาชนโดยผ่านเว็บบอร์ดและอีเมลได้อีกด้วย การพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่มีมากยิ่งขึ้นและมีลักษณะเป็นสื่อผสมที่มีความหลากหลายและอาศัยเทคโนโลยีสนับสนุนเสียส่วนใหญ่ ก็ยิ่งทำให้องค์กรและผู้บริหารปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ได้เห็นถึงความเคลื่อนไหวของงานประชาสัมพันธ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการประชาสัมพันธ์ที่ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม - 4 กันยายน 2547 จัดโดยกลุ่มสารนิเทศ สำนักอำนวยการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการดูงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาดูงานด้านประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานหรือองค์กรในประเทศเพื่อนบ้านของเรา โดยเฉพาะการนำเสนอสื่อและรูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งในที่นี้จะขอล่าวถึงบางส่วนของสถานที่ที่ได้ไปดูงานและมีสาระที่น่าสนใจ

ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีทรัพยากรจำกัดในทุกๆ ด้าน อย่างที่เราๆ ทราบกันดีอยู่แล้ว โดยเฉพาะเรื่อง **น้ำ** คณะได้ไปดูงานที่โรงงานผลิตน้ำรีไซเคิล หรือ **Newater** และ **Newater** ได้แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการพึ่งพาตนเองของสิงคโปร์ การจะอาศัยแต่น้ำจากประเทศเพื่อนบ้านไปเรื่อยๆ นั้น อาจจะไม่ใช่คำตอบการดำรงอยู่ต่อไปของประเทศ รัฐบาลสิงคโปร์จึงผลักดันให้มีการการผลิตน้ำรีไซเคิลขึ้น เพื่อใช้ในการบริโภค ใช้ในครัวเรือน และใช้ในอุตสาหกรรมที่ต้องการน้ำสะอาดด้วย ขึ้นชื่อของอะไรก็ตามที่มีคำว่ารีไซเคิล เชื่อว่าหลายคนคงเข้าใจว่าเพื่อสิ่งแวดล้อม และของใช้แล้วหลายอย่างก็นำกลับมาใช้ได้โดยไม่จำเป็นต้องกังวลแต่อย่างใด แต่เมื่อนึกถึงน้ำ หลายคนส่ายหน้าพาลงคิด หรือไม่อยากจะคิดว่าแหล่งที่มาของน้ำนั้นมาจากไหน ปัญหาที่น่าจะยากสำหรับการทำให้ชาวสิงคโปร์ส่วนใหญ่ยอมรับน้ำนี้ ก็มีคำตอบอยู่แล้ว คือการประชาสัมพันธ์ ให้ทราบว่าน้ำสะอาดได้อย่างไร และทำไมต้องมี Newater วิธีการธรรมดาแต่น่าจะได้ผลในแง่ของการโน้มน้าวใจชาวสิงคโปร์ได้อย่างกว้างขวาง ก็คือ การให้น้ำอย่าง นายกรัฐมนตรี โก๊ะ จ๊ก ตง ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือจากคนสิงคโปร์ เป็นผู้สาธิตการดื่มน้ำรีไซเคิล นอกจากนี้ ทางรัฐบาลยังจัดสร้างศูนย์เยี่ยมชมการผลิตน้ำในตัวโรงงานผลิตน้ำเสียด้วยเลย ซึ่งก็เหมือนกับเป็นการจัดสถานที่แสดงนิทรรศการถาวรเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการมี Newater ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีการจัดสร้างอย่างสวยงาม เป็นสัดส่วนและต้องมีความน่าสนใจดึงดูดผู้คนให้เข้าชมด้วย จะให้

น่าสนใจก็ต้องอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาสนับสนุนภารกิจ ดังนั้นสื่อผสมที่หลากหลายจึงถูกนำมาใช้ที่ ศูนย์แห่งนี้ เช่น การนำตารางยอดนิยมของลิงคโพร มาทำหน้าที่ไกด์เสมือนนำชมศูนย์เยี่ยมชมการผลิต น้ำรีไซเคิล แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีไกด์จริง ๆ อยู่ด้วย และเกือบทุกห้องในศูนย์ฯ จะใช้สื่อที่สามารถ ปฏิสัมพันธ์กับผู้เยี่ยมชมได้ เช่น คอมพิวเตอร์ที่แสดงข้อมูลของ Newater ที่ติดตั้งอยู่ในเกือบจะทุกจุด ของศูนย์ที่ผู้เข้าชมสามารถเลือกที่จะโต้ตอบกับเครื่องได้โดยการเลือกกดปุ่มต่างๆ ส่วนการขอเข้าเยี่ยมชม ศูนย์ฯ เป็นคณะสามารถจองผ่านหน้าเว็บไซต์ของ Newater ได้ด้วย

เช่นเดียวกับการดูงานที่**ศูนย์วิทยาศาสตร์**ของลิงคโพร ซึ่งนับได้ว่า เป็นการจัดแสดง นิทรรศการถาวรเหมือน Newater แต่ที่เด่นชัดกว่า คือ ศูนย์นี้มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เข้าชมที่ชัดเจนมาก นั่นก็คือ เด็กนักเรียน ครู ผู้ปกครองที่พาลูกหลานมาเยี่ยมชมและหาความรู้ซึ่งผลแห่งการทราบเป้าหมาย ที่ชัดเจน ทำให้ศูนย์สามารถจัดรูปแบบการแสดงผลนิทรรศการที่ตอบสนองได้ตรงเป้าหมาย ดังนั้น จะเห็นว่า การจัดนิทรรศการภายในศูนย์จึงเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์พื้นฐานทั่วๆ ไป โดยมีการแบ่งออกเป็นโซนวิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ แต่ละโซนเชื่อมถึงกัน และในแต่ละจุดในโซนนั้น ให้ความสำคัญกับการจัดเครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์เพื่อการทดลองปฏิบัติจริง ผู้เข้าชมสามารถ มีส่วนร่วมและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นไว้อย่างสวยงาม มีสีสันดึงดูดใจผู้เข้าชม เข้ามาหาคำตอบทางวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเองได้อย่างสนุกสนาน ได้ทั้งอาหารตาและอาหารสมอง และวิทยาศาสตร์พื้นฐานนี้แหละที่ทางศูนย์ให้ความเชื่อว่าวิทยาศาสตร์เล็กๆ จะเป็นรากฐานและ แรงกระตุ้นไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ของลูกหลานชาวลิงคโพรซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการ พัฒนาลิงคโพรต่อไปด้วย และนอกเหนือจากภารกิจในการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์แล้ว ศูนย์ฯ ยังเป็นที่จัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์งานด้านวิทยาศาสตร์ เช่น การจัดการแข่งขัน การจัด ค่ายวิทยาศาสตร์ การทำ Workshop เป็นต้น โดยจะมีการกำหนดปฏิทินกิจกรรมซึ่งจะเผยแพร่ผ่าน แผ่นพับและเว็บไซต์ ซึ่งในส่วนของเว็บไซต์ ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแจ้งความประสงค์ผ่านหน้า เว็บไซต์ได้

ส่วนที่**ประเทศมาเลเซีย** การดูงานที่มหาวิทยาลัยมัลติมีเดีย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านไอทีและเทคโนโลยี รวมถึงด้านมัลติมีเดีย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณ “เมืองไซเบอร์จายา” (Cyberjaya) ติดกับเขตเมืองใหม่ของมาเลเซียอีกแห่ง ที่เรียกว่า “บุตรจายา” (Putrajaya) และที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีคณะ Creative Multimedia ที่มีชื่อเสียงในการผลิตงาน มัลติมีเดีย ทางมหาวิทยาลัยจึงได้จัดห้อง e - gallery เพื่อแสดงผลนิทรรศการแสดงผลงานมัลติมีเดีย ที่เด่นๆ ของนักศึกษาเก่าและนักศึกษาปัจจุบัน ซึ่งนอกจากจะแสดงผลงานที่เป็นของนักศึกษาที่เกิดจาก การปฏิบัติงานในชั้นเรียนแล้ว ยังแสดงผลงานที่ได้เผยแพร่ออกสู่สาธารณะจริง ๆ ของนักศึกษาด้วย เช่นงานอนิเมชันที่ใช้ในการโฆษณาของบริษัท/องค์กรต่างๆ และ e - gallery ของมหาวิทยาลัย มัลติมีเดีย ก็คือการจัดแสดงผลนิทรรศการถาวรเพื่อนำเอาผลงานของนักศึกษาซึ่งก็เปรียบเสมือนผลงาน

▲ ส่วนหนึ่งของคณะผู้จัดงาน

และภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้วยนั้น มาจัดแสดงไว้ในจุดเดียวกัน เป็นการสร้างจุดประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงได้ในจุดเดียวและสะดวกในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย นอกเหนือจากงานภาพที่เป็นรูปธรรมแล้ว และเพื่อให้ e - gallery มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น จึงมีการนำเสนอผลงานมัลติมีเดียผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย เช่น การนำเสนอผ่านจอ LCD และคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ต e - gallery ยังเป็นสถานที่สำหรับจัดสัมมนา และนิทรรศการเกี่ยวกับงานมัลติมีเดียด้วย

การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาสนับสนุนในงานประชาสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการผลิตสื่อหรือ เผยแพร่สื่อที่ได้ผลิตออกมาทั้งอย่างที่เรเห็นแบบชินตา หรือในวิธีการและรูปแบบตื่นตาตื่นใจที่ในบางครั้งทำให้ตระหนักว่าเรากำลังก้าวตามไม่ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เสียจริง ๆ เมื่อพิจารณาถึงข้อดีของการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบดังกล่าว ก็สามารถระบุได้ในระดับหนึ่งว่ามีความหลากหลายของสื่อผสมที่ทันสมัย รวดเร็ว ไม่ซ้ำซากจำเจ ควบคุมและทำให้เป็นระบบได้ เทคโนโลยีทุกวันนี้จึงเปลี่ยนมุมมองของเราที่มีต่อโลกได้ทุกวัน เมื่อมองในแง่มุมมองของงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานราชการ องค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์เองก็คงตระหนักได้ถึงความสะดวกและคล่องตัวและไม่หยุดนิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งคงต้องยอมรับ ศึกษาและทำความเข้าใจ ปรับตัว รู้จักและประเมินขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรของตนเอง เพื่อที่จะได้เลือกใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีและระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และเป้าหมายขององค์กรที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ดีที่สุดต่อไป □

7 กรกฎาคม ครบรอบ 1 ปีการใช้โครงสร้างใหม่ของ กระทรวงศึกษาธิการ

อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์ *

Beyond Educational Reform

The paper presents the opening speech by H.E. Dr. Tkaksin Shinawatra, Prime Minister of Thailand, at the 'Beyond Educational Reform', held at the Queen Sirikit National Convention Centre on July 17, 2004. This meeting marked the first anniversary of restructuring in the Thai Ministry of Education.

The premier emphasized the government's determination that for the future prosperity of our nation, Thai citizens must be able to realize their full potential, to develop their physical, emotional, and intellectual capacities, to respond effectively to change, and to be the best they can be, acquiring and using new knowledge and learning throughout their lives.

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7 ว กลุ่มสารสนเทศระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาในวาระที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อปี พ.ศ. 2544 ว่า จะส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกฎหมายการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 จวบจนถึงปัจจุบันใกล้ถึงวันครบรอบ 5 ปีของการเริ่มต้นการปฏิรูปการศึกษา และในวาระนี้ ก็เป็นอีกวาระหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการอยู่ในช่วงเวลาที่ครบรอบ 1 ปี ของการใช้โครงสร้างใหม่ ภายหลังจากที่มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ในโอกาสนี้ นายอดิศักดิ์ โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้หน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกันจัดงาน ปฏิรูปการศึกษายุคใหม่(Beyond Educational Reform) ขึ้น ระหว่างวันที่ 17-18 กรกฎาคม 2547 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการปฏิรูปการศึกษา ต่อผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป โดยเปิดให้ประชาชนเข้าเยี่ยมชมกิจกรรมและผลผลิตจากการเรียนการสอน ทั้งด้านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และด้าน ICT และเพื่อเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียน โดยมี **พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี เป็นประธานและกล่าวปาฐกถาพิเศษเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้เรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา โดยยึดถือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียน นักศึกษา เป็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้ :-

ความมุ่งมั่นของการปฏิรูปการศึกษา : การจัดการปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะทำให้คนไทยทุกคนมีความสมบูรณ์ขึ้นตามศักยภาพใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ (Physical health), ด้านจิตใจ (Mental health) และด้านภูมิปัญญา (Intellectual health) ต้องส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาความรู้และการศึกษาให้สมบูรณ์ตามศักยภาพ

จิตวิญญาณครู : ครูต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นนักการศึกษาและความเป็นครู การสอนต้องเน้นเนื้อหา (substance) มากกว่ารูปแบบ (forms)

วิธีการสอน : การจัดการเรียนการสอน ต้องสอนให้เด็กคิด เมื่อเด็กคิดก็จะเกิดการเรียนรู้ และต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ พัฒนาให้ทันระบบการเรียนการสอนต้องเป็นแบบ Parallel คือ Learning by doing แทนแบบ Linear เพราะจะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องผลักดันให้เกิดให้ได้จริงๆ

การกวาดวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย : ต้องทบทวนว่าควรจะมีระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัยอยู่หรือไม่ เพราะทำให้เด็กไม่มีเวลาอยู่กับครอบครัว ซึ่งเป็นผลเสียต่อเด็กอายุ 12-20 ปี ผู้ปกครองต้องดูแลใกล้ชิด เพราะพัฒนาสมองให้เกิดความเจริญงอกงาม

ทุกคนต้องมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา : กำลังเตรียมประเทศไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ ต้องเตรียมคนไทยทุกคนให้ Access for All ทุกคนต้องได้เรียนให้สูงที่สุดตามศักยภาพ ทั้งของรัฐและเอกชน โดยไม่มีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การศึกษาต้องมีคุณภาพ : สถาบันการศึกษาต้องปรับตัวให้เร็วที่สุด มหาวิทยาลัย และโรงเรียนทุกแห่งต้องแข่งขัน สถานศึกษาที่จะแข่งขันได้ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ 1) การบริการต้องมีประสิทธิภาพ 2) รักษาคุณภาพของสถานศึกษา และ 3) ให้ครูมีคุณภาพในการสอน การจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (student centered)

นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอน : การพัฒนาครู ต้องใช้เทคโนโลยีช่วย ในลักษณะของ Distance Learning และ ต้องเป็น Two way โดยเลือกครูต้นแบบที่เก่งมาสอน จัด On air ทั่วประเทศ เพื่อลดภาระครู และต้องลงทุนด้านเครื่องมือสมัยใหม่ มีครูที่ปรึกษาหลังไมค์ อาจเริ่มที่โรงเรียน ในขั้นก่อน

ความพอเพียงของการศึกษาและความต้องการสังคม : ต้องมีที่นั่งให้พอสำหรับ นักเรียนทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันคิดว่าอนาคตต้องการผลิตบัณฑิตประเภทไหน

ปลดปล่อยพลังสมอง : ครูต้องมีเทคนิคในการปลดปล่อยพลังสมองของเด็ก (release brain power) จะทำให้มีการขับเคลื่อนความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด

พัฒนาห้องสมุดให้มีชีวิต : เพื่อให้นักเรียนสามารถค้นคว้าได้อย่างไม่สิ้นสุดนอกเหนือ จาก Internet โดยครูจะต้องสร้างแรงบันดาลใจ (inspire) ให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลา จัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือในโรงเรียนให้ได้ค้นคว้า และจะจัดห้องสมุดใหญ่ในระดับพื้นที่เพื่อรองรับ E-book ต้องสร้าง Wisdom เพื่อให้คนมีความรู้ เพราะความรู้ (Knowledge) คือ พลัง (Power)

และ ประเด็นสุดท้าย คือ **การเปลี่ยนแปลงและลงทุนเพื่อการศึกษา :** ผู้บริหารทุกคน ต้องร่วมใจกันยกเครื่องระบบการศึกษาทั้งหมด เก็บแต่สาระดีๆ เพื่อให้ลูกหลานคิดเป็น อยากรู้ โดยไม่มีสิ่งใดขัดขวางการเรียนรู้ เราต้องอยู่เพื่อ New generation ต้องมองเป้าหมายเดียวกันว่า “เราอยู่เพื่อเด็ก ห้ามพูดว่าเด็กอยู่เพื่อเรา” ฉะนั้น ต้องลงทุนทางสมองเพื่อเด็ก □

แหล่งที่มา :

ปาถกฐาพิเศษ ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

17 กรกฎาคม 2547

ภาพ : ได้รับความอนุเคราะห์จากกลุ่มสารนิเทศ สำนักอำนวยการ สป.

โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ

Study Visit by Staff Members of the National Commission for UNESCO

Since 1985, the Thai National Commission for UNESCO has been involved in an Exchange Programme for staff members of the Commission with other National Commissions worldwide. As part of this programme, the Thai National Commission welcomed 5 officials for the said programme during 3-12 August 2004. The participants were Mr. Cao Yipeng (China), Mr. Ogawa Mayumi (Japan), Mr. Kim Kwibae and Ms. Seo Hyun-sook (Republic of Korea), and Mr. Mohd Faizal Bin Karim (Malaysia).

The objectives of the exchange were to strengthen cooperation by stimulating mutual understanding and intercultural exchange among staff members of the National Commissions. The programme in Thailand included visits to the Ministry of Education, UNESCO Bangkok, Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province, Setsatien School, MCOT, the Grand Palace and Temple of the Emerald Buddha, Vimanmek Mansion Samutprakarn Province, Ban Chiang Archaeological Site and National Science Museum.

โครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ เป็นโครงการที่เกิดขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ประเทศสมาชิกของยูเนสโก มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสำนักงานเลขาธิการฯ จากประเทศที่เข้าร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานยูเนสโก รวมทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศด้วย

สำหรับในปี 2547 นี้ สำนักงานเลขาธิการฯ ไทยได้ให้การต้อนรับเจ้าหน้าที่จากประเทศต่างๆ จำนวน 5 คน ระหว่างวันที่ 3-12 สิงหาคม 2547 ได้แก่ Mr. Cao Yipeng (สาธารณรัฐประชาชนจีน) Ms. Ogawa Mayumi (ญี่ปุ่น) Mr. Kim Kwibae และ Ms. Seo Hyun-sook (สาธารณรัฐเกาหลี) และ Mr. Mohd Faizal Bin Karim (มาเลเซีย)

ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ได้ไปดูงานสถานที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานยูเนสโกกรุงเทพฯ โรงเรียนเศรษฐเสถียร อสมท. พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งวิมานเมฆ เมืองโบราณ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ แหล่งโบราณสถานบ้านเชียง พระราชวังบางปะอิน และอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา □

ข้อมูลและภาพ : จากกลุ่มพัฒนาความร่วมมือพหุภาคี สด. สป.

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลและความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับใช้ในการสืบค้น อ้างอิงในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2628-5646-9,
โทรสาร 0-2281-0953
<http://www.moe.go.th/icpmoe>
<http://www.thainatcom.org>

ผู้จัดการ

นายมานะ ภรแก้วจันทร์

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม, เมษายน- มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน และตุลาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ
ผู้อำนวยการ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายไพศาล วิชาลาภรณ์
นางอุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์
Elizabeth Saul

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

- Permanent Secretary,
Ministry of Education
- Deputy Permanent Secretary
for Education (Foreign Affairs)

Office

Bureau of International Cooperation,
Office of the Permanent Secretary,
Ministry of Education,
Ratchadamnoen Nok Avenue,
Bangkok 10300, Thailand.
Tel. 0 2628 5646-9,
Fax. 0 2281 0953
<http://www.moe.go.th/icpmoe>
<http://www.thainatcom.org>

Editor

Churairat Sangboonnum
Director,
Bureau of International Cooperation

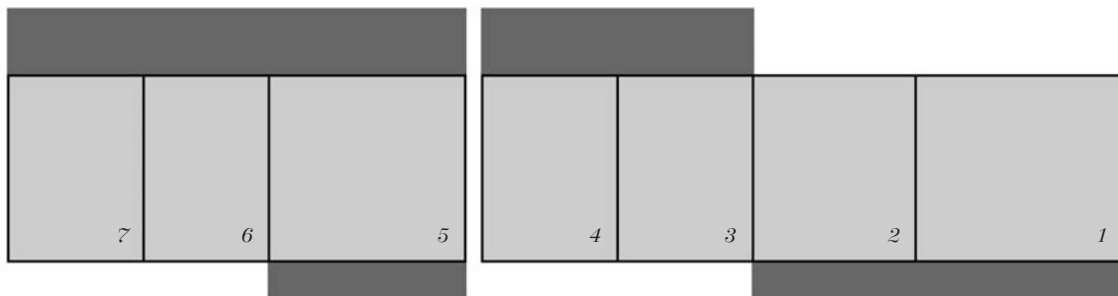
Assistant Editors

Paisal Wisalaporn
Utaivan Chokbunyasit
Elizabeth Saul

Manager

Mana Pornkaewchan

อธิบายภาพจากปก

ปกหน้า

- 1 ค่ายลูกเสือ Kandersteg International Scout Centre กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์
- 2 เด็กชายเรวัต ทองเชิด และเด็กหญิงปิยะวดี เพชรประไพ ได้รับรางวัลประกวดเรียงความและภาพโปสเตอร์ประจำปี 2547 ณ ประเทศญี่ปุ่น
- 3 สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส (7, place de Fontenoy 75352 Paris 07 SP, France)
- 4 ภาพเกี่ยวกับวันรู้หนังสือสากล (International Literacy Day) จาก <http://portal.unesco.org/education>

ปกหลัง

- 5 Mr. Koïchiro Matsuura ผู้อำนวยการองค์การยูเนสโก กล่าวเปิดการแสดงคอนเสิร์ตต่อเคสตราของประเทศโรมาเนีย ในโอกาสครบรอบระลึกถึง Etienne Le Grand
- 6-7 งานปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และเด็กนักเรียนไทยแสดงความสามารถในด้านต่างๆในงาน

ออกแบบปก : อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ จัดพิมพ์ทุกๆ 3 เดือน หน่วยงานที่สนใจสามารถบอกรับเป็นสมาชิกได้โดยทำหนังสือถึงสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10300

The Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education is a quarterly periodical publication. Correspondence should be addressed to the Bureau of International Cooperation, Ministry of Education, Bangkok 10300, Thailand.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ โทร. 0-2628-5646-9 โทรสาร 0-2281-0953

<http://www.thainatcom.org>